

DİJİTAL ÇAĞDA SİYASET

Teknoloji ve Yönetişimin Yeni Yüzü

Dr. Orhan ALBAYRAK

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kâğıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-399-244-6

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Kitap Adı

Dijital Çağda Siyaset
Teknoloji ve Yönetişimin Yeni Yüzü

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Editör

Ali Rafet Özkan
ORCID iD: 0000-0002-7710-5471

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Yazar

Orhan ALBAYRAK
ORCID iD: 0000-0002-1937-6011

Bisac Code

POL000000

DOI

10.37609/akya.2693

Kütüphane Kimlik Kartı

Albayrak, Orhan.

Dijital Çağda Siyaset Teknoloji ve Yönetişimin Yeni Yüzü / Orhan Albayrak,
editör : Ali Rafet Özkan.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.

407 s. : grafik ; 135x210 mm.

Kaynakça ve İndeks var.

ISBN 9786253992446

1. Siyasal Bilimler.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

TAKDİM

Son otuz kırk yılda yaşanan değişim ve dönüşümler insanlık tarihinin belki de en büyük ve hızlı değişim ve dönüşüm dalgasını oluşturmaktadır. Bu değişim-dönüşüm dalgasının önemli ayaklarından birini dijital teknoloji oluşturmaktadır. Dijital teknoloji, tüm sosyal ilişkileri, değerleri ve yapıları derinden etkilemekte ve büyük bir değişimin sarmalına almaktadır. Dijital teknoloji ile birlikte klasik mahrem alan, özel/kamusal alan ayrımı, katılım biçimi ve kendini ifade etme yolları ciddi bir dönüşüme uğramıştır.

Artık “Dijital Toplum”, “Dijital Network” veya Orhan Albayrak’ın kitabına verdiği isimde olduğu gibi “Dijital Çağ” gibi dijital devrim ile özdeşleşen tanımlamalar kullanılmaktadır. Gerçekten dijital teknoloji bizi yepyeni bir sürece, dolayısıyla çağa doğru sürüklemektedir. İlişkiler, değerler, yapılar, süreçler bu çağda yeni biçimler ve boyutlar kazanmaktadır.

Dijital teknolojinin en fazla etkilediği alanlardan biri de siyaset alanıdır. Siyasetin içeriği, siyaset yapma tarzı, siyasette kullanılan araçlar, siyasetin dili, yol ve yöntemi dijital teknoloji ile birlikte köklü bir değişim-dönüşüm geçirmektedir. Artık siyasete katılımın en etkili yolu dijital teknolojinin mümkün kıldığı yeni medya araçları üzerinden gerçekleşmektedir. Siyaset, meydanlardan, yeni medya araçlarının oluşturduğu mecralara kaymaktadır. Bir bakıma şehirlerin sembolik ve lojistik bakımdan önemli lokasyonunu oluşturan “meydanlar” yerlerini, sosyal medya araçları üzerinden açılan “mecralara” terk etmektedirler.

Dijital mecralar, ortalama vatandaşa kendini ifade etme; siyasal hayata, karar mekanizmalarına, tartışma ve müzakere

süreçlerine katılma imkânı sağlamaktadır. “Dijital Aktivizm” olarak ifadesini bulan bu süreç yeni bir katılım biçiminin yollarını açmaktadır. Öte yandan aynı mecralar siyasetçiler için de mesajlarını kısa yoldan kitlelere ulaştırma imkânı sunmaktadır. Siyasetçiler için meydanlar kadar mecralar da önemli olmaya başladı. Artık miting meydanlarındaki klasik propaganda ve siyaset yapma tarzı yeterli değildir; aynı zamanda yeni medya araçlarının oluşturduğu mecralar üzerinden de kitlelere ulaşmak gerekiyor.

Dijital teknoloji, klasik mahremiyet alanını değiştirip dönüştürürken kamusal alanın da mahiyetini ve niteliğini değiştirmiş oldu. Mahrem alanının merkezi ailedir. Ne var ki, dijital teknoloji ile birlikte ailenin etrafındaki tüm duvarlar aşılıp aile bir yandan pazarla ve siyasetle bütünleşen bir yapıya evirildi, bir yandan da insanın mahrem kalesi olma özelliğini yitirmiş oldu. Özel ya da mahrem alan bu tarz bir nitelik değişimine uğrarken, kamusal alan da fiziksel mekân üzerine bina edilen önemini yitirerek dijital mecralara kaymış oldu. Artık “Dijital Kamusal Alan” dediğimiz bir alandan söz etmekteyiz.

Orhan Albayrak tarafından yazılan Dijital Çağda Siyaset adlı çalışma dijital teknolojinin klasik siyaset üzerinde meydana getirdiği köklü değişimleri ve dönüşümleri masaya yatırmakta ve dijital siyasetin farklı boyutlarını ortaya koymaktadır. Çalışma, yaşadığımız değişim ve dönüşüme ilişkin önemli tespitleri gözler önüne sermenin yanında, siyasetle ilgilenen herkes için ufuk açıcı bir yol haritası oluşturmaktadır.

Prof. Dr. Ömer Çaha
İstanbul Ticaret Üniversitesi
Rektör Yardımcısı

ÖNSÖZ

“Dijital Çağda Siyaset” başlığı altında bir kitap yazma düşüncesi, Haliç Üniversitesinde aynı adla verdiğim derslerden sonra oluştu. Buna konunun çok geniş bir alanı kapsaması, insanların aradıklarını tek bir kaynakta bulamamaları, bu alanda basılı yayınların azlığı da eklenince “Dijital Çağda Siyaset” başlığı ile yazılacak bir kitabın büyük bir eksikliği gidereceği düşünöldü. Ayrıca üniversitede verilen derslerde yapılan diğer bir tespitte sosyal bilimlerdeki öğrencilerin bu konuda hem çok istekli hem de yeteri kadar bilgi sahibi olmamalarıydı.

Bu kitabın yazılmasında ayrıca okuyucular tarafından bilinmesinde fayda olacağı düşünölen iki nokta var: Bunlardan birincisi yazarın lisans eğitimini İstanbul Teknik Üniversitesi Elektronik Haberleşme bölümünde tamamlamış olması ve arkasından aynı üniversitede Kontrol ve Bilgisayar alanında Yüksek Lisans yapmış olmasıdır. Daha sonra buna önemli kurumlarda (TÜBİTAK vs) yeni teknolojilerle çok yakın çalışması da ilave edilebilir. İkinci bilinmesi gereken nokta ise yazarın uzun bir süre siyasetin içinde yer almasıdır. Sahada edinilen ciddi tecrübelerle ilave olarak Siyaset Bilimi üzerine yaptığı doktora da deyim yerindeyse tam da “Dijital Dönüşüm” ve “Toplum ve Siyaset” alanlarını birlikte değerlendirme fırsatını yakalamasına sebep olmuştur.

“Dijital” kelimesi İngilizce “digit” ten geliyor; “Hane” demek. Hesap makinasındaki hane. Ancak “digital” kelimesi ise tam karşılığı bulunamadığı için Türkçemizde çoğu zaman “dijital” olarak kullanılıyor. Biz üniversitede okuduğumuz yıllarda hocalarımız “digital” kelimesinin karşılığı olarak tam da karşılama bile hep “sayısal” kelimesini kullandılar. Ancak şimdilerde herkes “dijital” kelimesini kullanıyor.

Bugün gelinen duruma baktığımızda insanlık dünyayı daha da fazla “dijitalleştirme” çabası içinde. Özellikle bunu başta kişisel yaşamımız olmak üzere toplumun her alanında (buna siyaset alanı da dahil) gözlemlemekteyiz. “Dijital dönüşüm” olarak da adlandırdığımız dijitalleşme süreci bütün dünyada siyasetçiler de dahil olmak üzere herkesi etkilemektedir. Burada önemle vurgulamamız gereken nokta kullandığımız cihazların çok gelişmesinden ziyade bizlerden toplanan verilerin yaptığımız işlerle daha çok beraber kullanılmasıdır. IDC’nin hazırladığı bir raporda ifade edildiği gibi:

“Veri odaklı dünya her zaman açık, her zaman takip eden, her zaman izleyen, her zaman dinleyen ve her zaman izleyen olacak çünkü her zaman öğrenecek (Reinsel et al., 2018: 2)”.

Toplum ciddi biçimde değişmektedir. Geleneksel yaklaşımlar değişik biçimlerde ortaya konulmaktadır. Etik, ahlâkî ve toplumsal normlar değişmektedir. Yeni teknolojiler bütün bu normları etkilemektedir. Sanal ve arttırılmış gerçeklik teknolojileri, yapay zekâ bizi yeni dijital dünyalara doğru sürüklemektedir. Bütün bunlar hayatımızı olduğu gibi siyaset yapma biçimini ve dolayısıyla siyaseti de etkilemektedir. Seçmene ulaşma, üye kaydetme gibi klasik yaklaşımlar başka formlara dönüşmektedir. Dijital dönüşümle beraber *bilgi toplumuna* ve arkasından toplum 5.0 olarak da adlandırılan *akıllı topluma* geçiş insanlık tarihinin bir başka aşamasına geçişin habercisi. Sonuç olarak bilgisayar ve internetin hayatımızın ayrılmaz bir parçası olması, iletişim araçlarının güçlenmesi ve yaygınlaşması toplumlarda da gelişmelere ve değişimlere yol açmaktadır (Yeşilyurt-Temel & Yapraklı, 2015: 2).

“20 ve 21. yüzyılların önemli gelişme sahalarından biri olan bilgi teknolojileri, geçmiş yüzyılların bilgi birikimini defalarca katlayacak

bir bilgi patlaması yaratmış, üretilen bilginin bilgi denetim araçları ile yönetilmesini ve internet teknolojisi ile iletilerek geniş kitlelere ulaşmasını sağlamıştır” (Ashyüksel, 2016: 18).

Dijital dünya günümüzde hızla gelişen ve teknolojik yeniliklerin ana odağı haline geldiği, bilgisayar ve internet teknolojilerinin kullanıldığı, sayısal verilerin işlendiği ve paylaşıldığı bir dünyadır. Dijital olarak işlenen bilgi, görüntü, ses, video ve verilerin elektronik cihazlar aracılığıyla iletişim ve paylaşımını sağlamaktadır.

Dijital dünyada, internet ve sosyal medya platformları aracılığıyla dünya genelinde milyarlarca insanın birbirleriyle etkileşime geçebilmesi mümkün hale gelirken dijital teknolojiler aracılığıyla siyaset, sağlık, eğitim, iş dünyası, finans, e-ticaret, eğlence ve birçok alanda yeni iş modelleri ortaya çıkmaktadır.

Dijital dünya, aynı zamanda birçok teknolojik yeniliklerin ana odağı olmuş ve yapay zekâ, nesnelerin interneti, blok zinciri, sanal gerçeklik ve arttırılmış gerçeklik gibi yeni teknolojilerin geliştirilmesine ve uygulanmasına zemin hazırlamaktadır.

OpenAI tarafından geliştirilen ve 2022 yılında piyasaya sürüldüğünde doğal dil işleme modeli olarak ses getiren son derece güçlü bir yapay zekâ sistemi ChatGPT (Generative Pre-trained Transformer-Üretici, Önceden Eğitilmiş Dönüştürücü) hepimizin çokça kullandığı Google arama motorunun tahtını sallamaktadır. “Generative” kelimesi, oluşturucu veya üretken anlamlarına gelir. Yapay zekâ ve doğal dil işleme alanında, “*generative*” kavramı, bir modelin yeni veriler veya içerikler oluşturmak için kullanılabilmesi anlamında sıklıkla kullanılmaktadır. Generative modeller, *öğrenilen özellikleri ve desenleri kullanarak* yeni örnekler üretebilmekte ve bu sayede öğrenme ve keşfetme sürecini yönetebilmektedirler. Üretken Yapay Zekâ (Generative AI), verilerden bir nesnenin temsillğini

öğrenen ve bunu kullanarak orijinal verilere benzeyen ancak tekrar etmeyen yepyeni, benzersiz nesnelere üreten yapay zekâ tekniklerine atıfta bulunur. Bu nesnelere zararsız veya kötü niyetli amaçlar için kullanılabilir. Üretken AI tamamen yeni içerikler (metin, görüntü, video, ses), bilgisayar kodu, sentetik veriler, iş akışları ve fiziksel nesnelere modellerini üretebilir. Sentetik veri gerçek dünyadaki verilerin yerine kullanılan ve bilgisayar algoritmalarının eğitimi veya testi için oluşturulan yapay verilerdir. Bu veriler genellikle gerçek verilere benzer niteliklere ve dağılımlara sahip olacak şekilde üretilir. Sentetik veri mevcut verileri temel alarak gerçek veriye benzer desenler ve istatistiksel özellikler üreten algoritmalar kullanılarak üretilmektedir. Yapay zekâ modellerini eğitirken daha fazla veriye ihtiyaç duyulduğunda yukarıdaki yaklaşım kullanılır. Bir diğer sentetik veri üretimi simülasyonlar vasıtasıyla yapılır. Bir otonom aracın eğitimi için gerçek bir araç üzerinde test yapmak yerine çeşitli trafik senaryolarını simüle ederek sentetik veri elde edilebilmektedir. Bu simülasyonlar çeşitli yol koşullarını, diğer araçları ve yayaları içerebilir ve bir aracın nasıl tepki vereceğini öngörmek için kullanılabilir. Sentetik veri gerçek dünyadaki veri eksikliği veya elde etmenin zor olduğu durumlarda kullanışlıdır. Ayrıca veri gizliliği veya güvenlik endişeleri nedeniyle gerçek verilerin kullanılmasının uygun olmadığı durumlarda da kullanılabilir. Bu veri türü makine öğrenmesi ve yapay zekâ algoritmalarının geliştirilmesi ve test edilmesi için değerli bir araçtır.

Üretken AI aynı zamanda sanat, ilaç keşfi veya malzeme tasarımı gibi alanlarda da kullanılabilir (Gartner, n.d.).

ChatGPT ise insanlarla doğal bir şekilde etkileşim kurabilen bir dil modelidir. *Bu model, milyonlarca kelime ve cümle üzerinden yapılan eğitim sayesinde insanların kullanımındaki*

dil kalıplarını ve anlamsal yapıları öğrenmekte ve bu bilgiyi kullanarak yeni cümleler üretebilmektedir. ChatGPT diyalog tabanlı görevlerde özellikle başarılıdır. Soru-cevap sistemleri, sohbet ve dil çevirisi gibi görevler dahil olmak üzere çok farklı alanlarda da kullanılmaktadır. Ayrıca ChatGPT gibi dil modelleri, doğal dil işleme alanındaki birçok problemin çözülmesine yardımcı olmaktadır. Bu dil modeli, büyük miktarda veriye ihtiyaç duyan ve veriye dayalı öğrenme tekniklerinin kullanıldığı bir modeldir. Bu gibi modellerin eğitimi genellikle çok yüksek miktarda hesaplama gücü gerektirmektedir.

Dijital çağın siyaset üzerinde de derin bir etkisi olmaktadır. Sosyal medya, çevrimiçi haberler ve diğer dijital platformlar, insanların haber alma ve siyasetçilerin seçmenlerle iletişim kurma biçimini değiştirmektedir.

Dijital çağın siyaseti değiştirmede kullandığı en etkili yöntem ise insanların siyasi sürece dahil olmasını kolaylaştırmak olmuştur. Eskiden siyaset yapmak isteyenler mitinglere katılmak, kapıları çalmak, telefon etmek zorundaydı. Ancak sosyal medyanın ortaya çıkışıyla birlikte insanlar artık siyasi konulardaki düşüncelerini ve görüşlerini geniş bir kitleyle sadece birkaç tıklamayla paylaşabiliyorlar. Sosyal medya, insanların birbirleriyle bağlantı kurmasını ve siyasi konular hakkında bilgi paylaşmasını kolaylaştırdı. Bu daha bilgili ve katılımcı bir kamuoyunun oluşmasının yanı sıra siyasi söylemde *değişik* seslerin duyulmasına yol açtı.

Dijital çağ insanların siyaset hakkında bilgi sahibi olmasını da kolaylaştırdı. Geçmişte siyasetten haberdar olmak isteyenler gazetelere, televizyona ve radyoya güvenmek zorundaydı. İnternetle birlikte insanlar artık haber siteleri, bloglar ve sosyal medya dahil olmak üzere çeşitli kaynaklardan haber ve

bilgilere karşılaştırmalı bir şekilde erişebiliyor. Çevrimiçi haber kaynakları seçmenler için geleneksel medyanın dışında yeni bir bilgi kaynağı üretti. Bu daha parçalı bir medya manzarasının yanı sıra temsil edilen daha geniş bir *bakış açısı çeşitliliğine* yol açtı. Ancak bu süreçteki yanlış bilgilendirmenin yükselişi de dijital çağ tarafından körüklenmektedir. Sosyal medya platformları, insanların yanlış bilgi yaymasını ve kamuoyunu manipüle etmesini kolaylaştırdığı gibi bu süreçlerin teyidini yapmam imkanını da üretti.

Dijital çağ siyasetçilerin seçmenlerle iletişim kurma şeklini de değiştirdi. Geçmişte politikacılar, seçmenlerle iletişim kurmak için gazeteler ve televizyon gibi geleneksel medya kuruluşlarına güveniyordu. Ancak sosyal medyanın ortaya çıkışıyla, politikacılar artık kendi kanalları aracılığıyla seçmenlerle doğrudan iletişim kurabiliyor. Yeni teknolojiler, politikacıların seçmenlerle iletişim kurma, para toplama ve kampanya düzenleme yöntemlerini de değiştirdi. Ayrıca vatandaşların, siyasete daha etkili müdahil olmasını ve siyasi aktörleri sorgulamasını kolaylaştırdı.

Düzenlenen siyasi kampanyalarda seçmenlere ulaşmak ve finansman sağlamak için dijital platformlar, giderek daha fazla kullanılmaya başlandı. Böylece kampanyalara yönelik daha karmaşık ve hedefe yönelik yeni yaklaşımların geliştirilmesi yanında veri ve analitiklerin daha fazla kullanılmasının yolu açılmış oldu.

Dijital çağın siyaset üzerinde oluşturduğu etki muhtemelen önümüzdeki yıllarda daha da derinleşmeye devam edecektir. Teknoloji gelişmeye devam ettikçe siyasi sürece katılma şeklimiz de değişecektir. Bu değişikliklerle siyasetin geleceğini izlemek ise daha ilginç bir hale gelecektir.

İÇİNDEKİLER

KİTAP VE BÖLÜMLERİ ÜZERİNE	1
---	----------

BÖLÜM 1

DİJİTAL ÇAĞ.....	9
1.1. Dijital Çağ.....	9
1.2. Dijital Çağ Neden Önemlidir?.....	16
1.3. Dijital Çağın Kuramı: Gerçek Ötesi	20
1.3.1. Gerçek Ötesi Siyaset	27
1.4. Dijital Çağ Siyasi Açından Neden Önemlidir?.....	29
1.4.1. Dijital Çağ ve Siyasi Katılım	31
1.4.2. Dijital Çağ ve Kamuoyu.....	33
1.4.3. Dijital Çağ ve Oy Kullanma Davranışı	35
1.5. Dijital Çağda Siyaset, Klasik Siyaset	37
1.6. Dijital Çağda Siyaset ve Klasik Siyaset Arasındaki Farklar....	41

BÖLÜM 2

DİJİTAL ÇAĞIN SİYASET ÜZERİNE ETKİLERİ	45
2.1. Dijital Teknolojiler ve Siyasi İletişim	46
2.1.1. Siyasi İletişim 2.0	48
2.1.1.1. Dilbilim, Siyasi ve Eleştirel Söylem Analizi.....	54
2.2. Dijital Çağda Siyasi Propaganda ve Kampanya	57
2.2.1. Siyasi İkna ve Dijital Teknolojiler	58
2.2.1.1. Bir Siyasi İkna Firması: Cambridge Analytica.....	59

2.2.2.Siyasi İkna Süreci	64
2.3.Dijital Kampanyalar-Dijital Siyasi Kampanyalar	66
2.3.1.Dijital Kampanyalar	66
2.3.2.Dijital Siyasi Kampanyalar	69
2.3.2.1.Başarılı Dijital Siyasi Kampanyanın Yolları.....	72
2.4.Dijital Hedefli Reklamlar.....	76
2.5.Demokratik Süreçlerin Bütünlüğü ve Teknoloji	79
2.5.1.Siber Saldırı ve İnternet Kesintileri	79
2.5.1.1.Seçimlere Siber Saldırı.....	81
2.5.1.2.İnternet Kesintileri Neden Yapılır?.....	83
2.6.Siyasi Dolandırıcılık.....	85
2.7.Dijital Teknolojilerin Siyasi Propaganda Üzerindeki Etkileri	86
2.8.Dijital Ortamda Propaganda ve Yanlış Bilgi ile Mücadele...87	
2.9.Dijital Çağda Siyasette Sahte Bilgi ve Sahte Haberler	88
2.9.1.Sahte Bilgi	90
2.9.2.Sahte Bilgilerin Önlenmesi İçin Medya Okuryazarlığı .91	
2.9.3.Sahte Bilgilerin Önlenmesi İçin Dijital Literatür.....	92
2.9.4.Doğruluk Kontrolü	95
2.9.4.1.Doğruluk Kaynakları ve Haberlerin Doğruluğunu Teyit.....	95
2.9.1.Siyasi Haberlerin Doğruluk Kontrolü.....	98
2.10.Yanlış Bilginin Etkileşimli Olması	100
2.11.Etkileşimli Platformların Yönetimleri.....	100
2.11.1.İçerik Filtreleme Yazılımı	101
2.11.1.1.Siyasi İçerik Filtreleme	101
2.11.2.Filtreleme İçin Moderasyon.....	102

2.11.3.Kullanıcı Bildirimleri	102
2.11.4.Yanlış Bilgiyi Tanımak İçin Eğitim ve Bilinçlendirme	103
2.11.5.Etiketleme.....	104
2.12.Yanlış Propagandanın Çoklu Kanal Aracılığı ile Yapılması.....	105
2.13.Dijital Çağda Veri ve Siyasi Sürece Etkileri	107
2.13.1.Veritoplama ve Siyasi Açıdan Kullanımı	108
2.13.1.1.Büyük Veri ve Siyaset	112
2.13.1.2.Siyasi Etik Kurallar.....	115
2.13.1.2.1.Milletvekilleri İçin Siyasi Etik Sözleşme	116
2.13.1.2.2.Etik Siyasetin İlkeleri.....	117
2.14.Dijital Platformlar ve Siyaset	119

BÖLÜM 3

DİJİTAL ÇAĞDA MEDYA ve YENİ KATILIM BİÇİMİ.....	125
3.1.Yeni Medya ve Sosyal Medya	132
3.2.Sosyal Medya ve Siyaset.....	133
3.3.Seçim Kampanyalarında Sosyal Medya	136
3.3.1.Seçim Kampanyalarında Küresel Hashtag Aktivizmi ..	137
3.3.1.1.Hashtag	137
3.3.1.1.1. Etkili Hashtag Örnekleri.....	138
3.3.1.2.Kolaycılık Aktivizmi	140
3.3.2.Viral Sosyal Medya Kampanyaları.....	142
3.3.2.1.Beden Pozitifliği ve Siyaset.....	144
3.3.2.2.İnsancillaştırma	146
3.3.2.3.İnternet fenomeni	148

BÖLÜM 4

DİJİTAL ÇAĞDA DEMOKRASİ, TEKNO-DEMOKRASİ TEKNO-OTOKRASİ	151
4.1.Teknoloji Büyükelçileri	153
4.2.Teknoloji Büyükelçilerinin Rolü	155
4.3.Tekno-Demokrasi.....	160
4.4.Tekno-Otokrasi, Dijital Otoriterlik.....	162
4.5.Dijital Baskılama.....	166
4.6.Dijital Siyasi Katılım	171
4.7.Dijital Çağda Demokrasinin Yaşadığı Problemler	173
4.7.1.Dijital platformlarda oy verme ve sonuçların takip edilmesi	176
4.7.1.1.e-oylama problemleri.....	177
4.7.1.2.e-oylama.....	179

BÖLÜM 5

DİJİTAL ÇAĞDA GÜVENLİK, GİZLİLİK ve SİBER GÜVENLİK.....	183
5.1.Siber Güvenlik ve Siyaset	186
5.2.Siber Saldırı ve Siyaset.....	187
5.2.1.Şifreleme Korsanlığı ve Siyasette Kullanımı	189
5.2.2.Ölitalama ve Siyasette Kullanımı	192
5.2.3.DDoS ve Siyasi Kampanyalarda Kullanımı.....	195
5.2.4.Zararlı Yazılımlar ve Siyasi Kullanımı.....	199
5.2.5.SQL Enjeksiyonu ve Siyasette Kullanımı	201
5.2.6.Siber Eylemcilik.....	203
5.2.7.Siber Eylemci	204
5.3.Siber Tehdit ve Dijital Siyaset.....	206

5.4. Gelişmiş Kalıcı Tehditler	210
5.5. Sıfır Gün İstismarı	211
5.6. Bilgi Güvenliği Açısından Sosyal Mühendislik	212
5.7. Nesnelerin İnterneti Cihazları Saldırıları	222
5.8. Siyasette Veri Hırsızlığı	223
5.8.1. Siyasette Veri Hırsızlığı Örnekleri	224
5.9. Güvenli Bir İnternet Bağlantısı ve Siyasi Önemi	225
5.10. Türkiye’de Gizlilik Hakları	228

BÖLÜM 6

ÇEVİRİMİÇİ MAHREMİYET VE GÖZETİM	233
6.1. Çevrimiçi Gözetim ve Veri Toplama	234
6.2. Çevrimiçi Gözetim, Veri Toplama ve Dijital Siyaset	237
6.3. Çevrimiçi Gözetim ve Veri Toplamanın Demokrasi ve Vatandaşların Gizlilik Hakları Üzerindeki Etkileri	237
6.4. Gizlilik Haklarını Korumak İçin Yapılması Gerekenler	238

BÖLÜM 7

YAPAY ZEKÂ ve SİYASET	241
7.1. Yapay Zekânın Siyasette Kullanımı	246
7.2. Yapay Zekâ ve Bağış Toplama	247
7.3. Yapay Zekâ Tarafından Yönetilen Karar Verme Sistemi	250
7.3.1. Yapay Zekâ Odaklı Hükümet Şeffaflığı	251

BÖLÜM 8

SIYASİ VE DİJİTAL KUTUPLAŞMA, YANKI ODASI.....	253
8.1.Siyasi, Elit ve Kitle Kutuplaşması	254
8.2.Siyasi Kutuplaşmayı Derinleştiren Sebepler	257
8.2.1.Siyasi Kutuplaşmada Kişisel Tercihler.....	258
8.2.2.Anonimlik ve Siyasi Kutuplaşma.....	259
8.2.3.Yalan Siyasi Haberler ve Siyasi Kutuplaşma	261
8.2.3.1.Sahte Haber Tespiti	263
8.2.3.1.1.Bot.....	265
8.3.Siyasi Kutuplaşmayı Azaltmak	266
8.3.1. Siyasi Kutuplaşmayı Azaltmak İçin Duyarlılık Eğitimi	267
8.3.2. Siyasi Kutuplaşmayı Azaltmak İçin Farklı Görüşleri Teşvik Etme.....	269
8.3.3.Siyasi Kutuplaşmayı Azaltmak İçin Doğruluk Kontrolü	270
8.3.4.Siyasi Kutuplaşmayı Önlemek İçin Moderasyon.....	271
8.4.Dijital Kutuplaşma.....	271
8.5.Dijital Kutuplaşmaya Sebep Olan Faktörler.....	274
8.5.1.Filtre Balonu	275
8.5.2.Dijital Kutuplaşmaya Sebep Olan Doğrulama Yanlılığı ..	275
8.5.3.Kutuplaşmaya Sebep Olan Sosyal Medya Yankı Odaları.....	278
8.5.3.1.Yankı Odası Nasıl Tanınır?.....	279
8.5.3.2.Yankı Odalarından Kaçınmanın Yolları.....	280
8.5.3.3.Yankı Odası Etkisi	281

8.5.4.Dijital Kutuplaşmayı Arttıran Yanlış Bilgi	282
8.5.5.Dijital Kutuplaşmayı Arttıran Komplolar Teorileri	283
8.5.5.1.Komplolar Teorisi Türleri.....	287
8.6.Algoritmik Kişiselleştirme ve Dijital Kutuplaşma	292
8.7.Algoritmik Yönetişim ve Siyasi Kutuplaşma	295
8.7.1.Algoritmik Kontrol ve Kutuplaşma.....	298
8.7.2.Algoritmik Önyargı ve Siyasi Kutuplaşma	302
8.7.2.1.Siyasi Yaşamda Algoritmik Önyargı.....	304
8.7.3.Algoritmik Doğrulama ve Siyasi Kutuplaşma.....	306
8.7.3.1.Sosyal Medya Öneri Algoritmaları.....	307
8.7.3.2.Siyasi Öneri Algoritmaları.....	310
8.8.1.Eleştirel Düşünme Becerilerini Teşvik Etmek	313
8.8.2.Dijital ve Medya Okuryazarlığı.....	315
8.8.3.Değişik Bakış Açılarını Teşvik Etmek	316
8.8.4.Gerçekleri Doğrulamak ve Yanıltıcı Bilgileri Engellemek.....	317
8.8.5.Yapıcı Diyalogları Teşvik Etmek.....	318
8.8.6.Algoritmik Şeffaflık	318
8.8.6.1.Algokrasi.....	320
8.8.7.Sivil Toplum Faaliyetlerini Teşvik Etmek	323
8.8.8.Kutuplaşmamak İçin Aktif Vatandaş Olmak	324
8.8.9.Kutuplaşmamak İçin Sosyal Bütünleşme	325

BÖLÜM 9

DİJİTAL UÇURUM ve SİYASET	329
9.1.Dijital Uçurum ve Siyaset İlişkisi	330
9.1.1.Türkiye’de Dijital Uçurum	332

BÖLÜM 10

SİYASİ AYRIMCILIK ve DİJİTAL SİYASİ AYRIMCILIK	335
10.1.Siyasi Ayrımcılık	335
10.2.Dijital Siyasi Ayrımcılık Nedir?	336
10.3.ABD’de Siyasi Ayrımcılık.....	337
10.4.Türkiye’de Siyasi Ayrımcılık	337
SONUÇ	338
KAYNAKÇA	341

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: ABD’de dijital siyasi reklam harcamaları.....	40
Grafik 2: ABD’de dijital medya ile geleneksel medya arasında günlük harcanan süre, 2011’den 2023’e kadar (dakika cinsinden) ...	40
Grafik 3: Camdridge Analytica’nın ana aktörlerin bağlantıları	61
Grafik 4: Brexit’in arkasındaki veri firması.....	62
Grafik 5: Haberlere olan güvenin en yüksek ve en düşük olduğu yerler	89
Grafik 6: Doğu Asya, Avrupa, Kuzey Amerika ve Okyanusya’da siyasi kutuplaşma nasıldır	255
Grafik 7: Yönetim şekline göre ortalama internet kullanıcısı	331
Grafik 8: Yönetim şekline göre ortalama internet servis sağlayıcıları	331

KISALTMALAR

APT	: Advanced Persistent Threats-APT-Gelişmiş Kalıcı Tehdit
AI	: Artificial Intellegence-Yapay Zekâ
BTK	: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
BİT	: Bilgi İletişim Teknolojileri
DoS	: Denial of Service Attacks-Hizmet Reddi Saldırıları
DDoS	: Distributed Denial of Service Attacks-Dağıtılmış Hizmet Reddi Saldırıları
ESA	: Eleştirel Söylem Analizi
GDPR	: General Data Protection Regulation-Genel Veri Koruma Yönetmeliği
GPT	: Generative Pre-trained Transformer-Üretici, Önceden Eğitilmiş Dönüştürücü
HTTP	: Hypertext Transfer Protocol-Hiper Metin Aktarım Protokolü
HTTPS	: Hypertext Transfer Protocol Secure-Güvenli Hiper Metin Aktarım Protokolü
IoT	: Internet of Things-Nesnelerin İnterneti
IP	: Internet Protocol-İnternet Protokolü
KVKK	: Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
MAGA	: Make America Great Again-Amerika'yı Yeniden Büyük Yap
MFA	: Multi-Factor Authentication-Çok Faktörlü Kimlik Doğrulama
SEM	: Search Engine Marketing-Arama Motoru Pazarlaması
SEO	: Search Engine Optimization-Arama Motoru Optimizasyonu
SPAM	: Sending and Posting Advertisement in Mass-Toplu Gönderilen ve Yayınlanan Reklamlar
PPC	: Pay Per Click-Tıklama Başına Ödeme
SQL	: Structured Query Language-Yapısal Sorgulama Dili
SSL	: Secure Socket Layer-Güvenli Soket Katmanı
TLS	: Transport Layer Security-Taşıma Katmanı Güvenliği
URL	: Uniform Resource Locator- Birleşik Kaynak Konumlayıcı
VPN	: Virtual Private Network-Sanal Özel Ağ

*Rahmetli annem H. Gülizar Albayrak ve
babam H. Faik Albayrak hatırasına...*

KAYNAKÇA

- AASCU. (2017). Digital Polarization Initiative. <https://www.aascu.org/academicaffairs/ADP/DigiPo/#:~:Text=The%20Digital%20Polarization%20Initiative%2C%20or,Our%20Twitter%20and%20Facebook%20feeds> [Access Date:February 11,2023].
- Acemoğlu, D., & Robinson, J. (2012). Ulusların Düşüşü-Güç, Zenginlik ve Yoksulluğun Kökenleri (Çev. F.R. Velioğlu). In Doğan Kitap,İstanbul (1. baskı). Doğan Kitap. <https://doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004>
- Anđan, I. (2021). What can the digital age offer Political Life? <https://newint.org/features/2021/08/24/what-can-digital-age-offer-political-life> [Access Date: February 10, 2023]
- Ahmad, I. (2021). Difference between Critical Discourse Analysis and Political Discourse Difference between Critical Discourse Analysis and Political Discourse Analysis : - 1 . What is Discourse ? *Researchgate, March*.
- Ahmad, T., Alvi, A., & Ittefaq, M. (2019). The Use of Social Media on Political Participation Among University Students: An Analysis of Survey Results From Rural Pakistan. *SAGE Open*, 9(3). <https://doi.org/10.1177/2158244019864484>
- Akrivia. (n.d.). Algorithmic Transparency. *Akrivia HCM*.
- Albayrak, O. (2009). Ak Parti Siyasi Etik Sözleşmesi. In *Etik Komisyon - AK Parti İstanbul İl Başkanlığı*.
- Albayrak, O. (2021). Parti Üyelerinin Siyasi Katılımı. *Ankara: Orion Yayınevi*.
- Al-Hasan, A., Khalil, O., & Yim, D. (2021). Digital information diversity and political engagement: The impact of website characteristics on browsing behavior and voting participation. *Information Polity*, 26(1), 21-37.
- Altun, F. (2022). Sosyolojik Teori Bağlamında Post-Truth Anlatısının Eleştirisi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 9(1), 249-267.
- Anderson, J., & Rainie, L. (2020a). Concerns about democracy in the digital age. *Pew Research Center, February 21*.
- Anderson, J., & Rainie, L. (2020b). Concerns about democracy in the digital age. *Pew Research Center, Feb 21*.
- Anderson, J., & Rainie, L. (2020c). Many Tech Experts Say Digital Disruption Will Hurt Democracy. *Pew Research Center, Feb. 21*.
- Aslıyüksek, M. K. (2016). Bilgi teknolojileri ve dijitalleşmenin Türkiye'de bilgilibilim literatürüne yansması: Bilgi dünyası dergisi örneği (2000-2014). *Bilgi Dünyası*, 17(1), 87-103.

- Auxier, B., Rainie, L., Anderson, M., Perrin, A., Kumar, M., & Turner, E. (2019). Americans and Privacy: Concerned, Confused and Feeling Lack of Control Over Their Personal Information. *Pew Research Center Research Center, Nov 19*.
- Azzara, M. (2021). What is WannaCry Ransomware and How Does It Work? *Mimecast, May, 5*.
- Azzimonti, M., & Fernandes, M. (2021). Social Media Networks, Fake News, and Polarization. *NATIONAL BUREAU OF ECONOMIC RESEARCH, https://www.nber.org/system/files/working_papers/w24462/w24462.pdf [Access Date: February 13, 2023]*.
- Backlinko. (n.d.). Viral Content. <https://backlinko.com/hub/content/viral> [Access Date: February 16, 2023].
- Bağcan, S., Tunçay, E., & Savaş, S. (2021). Sosyal Medyada Demokrasiye Lider Müdahalesini Gözlemlemek: 2020 ABD Başkanlık Seçimlerinde Donald Trump ve Joe Biden'in Tweetlerinin İçerik ve Duygu Analizi Açısından İncelenmesi. *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication, 11(3)*.
- Bail, C. A., Argyle, L. P., Brown, T. W., Bumpus, J. P., Chen, H., & Hunzaker, M. B. F. (2018). Exposure to opposing views on social media can increase political polarization. *PNAS, 115(37)*. <https://doi.org/10.1073/pnas.1804840115>
- Bajak, F. (2022). A chilling Russian cyber aim in Ukraine: Digital dossiers. <https://apnews.com/article/Russia-Ukraine-Technology-Business-Border-Patrols-Automobiles-Fa3f88e07e51bc8a40c4da141> [Access Date: May 8, 2023], April 28.
- Bakır, V., Pickering, B., Grace, P., & Boniface, M. (2018). Opinion Forming in the Digital Age. *Fake News, Echo Chambers and Populism – Key Themes, Concerns & Recommendations for European Research and Innovation, 1(October)*, 1–75.
- Baliotti, S., Getoor, L., Goldstein, D. G., & Watts, D. J. (2021). Reducing opinion polarization: Effects of exposure to similar people with differing political views. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America, 118(52)*, 1–11. <https://doi.org/10.1073/pnas.2112552118>
- Barberá, P. (2020). Social Media, Echo Chambers, and Political Polarization. *Cambridge University Press*, 34–55.
- Barkun, M. (2013). A Culture of Conspiracy: Apocalyptic Visions in Contemporary America. In *University of California Press, Berkeley, CA*.
- Barlas, N. (2018). Cumhurbaşkanlığı Seçimleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Tweter Analizi. In *Yeni Medya Elektronik Dergisi* (Vol. 5, Issue 3).
- Barnard, J., & Pina, P. (2021). Veri Etiği: Sadece kurallara uymak yetmez, artık cesur olma zamanı. *Think with Google, Mart*.

- Barnhart, B. (2021). Everything you need to know about social media algorithms. *Sproutsocial*, March 26.
- Basri, H. (2010). DIGITAL DIVIDE IN TURKISH PRIMARY SCHOOLS : SAKARYA SAMPLE. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 9(1), 43–53.
- Başarır, M. (2016). Retorik ikna bileşenlerin siyasi liderlerce kullanımı: iktidar ve ana muhalefet liderlerinin TBMM Grup Konuşmaları üzerine bir analiz. *Gümüşhasne Üniversitesi, İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 4(2).
- BBC. (2020). Amazon “thwarts largest ever DDoS cyber-attack.” <https://www.bbc.com/news/technology-53093611> [Access Date:May 7,2023], June 18.
- Belair, D. (n.d.). Ryuk Ransomware. *Augment*.
- Bell, D. (1972). The Coming of Post-Industrial Society. *New York: Basic Books*.
- Benger, G. (2019). Endüstri 4.0, Toplum 5.0. *Günce Yayınları*.
- Berglind, N., Fadia, A., & Isherwood, T. (2022). The potential value of AI— and how governments could look to capture it. *McKinsey&Company*, July 25.
- Berlinski, N., Doyle, M., Guess, A. M., Levy, G., Lyons, B., Montgomery, J. M., Nyhan, B., & Reifler, J. (2021). The Effects of Unsubstantiated Claims of Voter Fraud on Confidence in Elections. *Journal of Experimental Political Science*, 1–16. <https://doi.org/10.1017/XPS.2021.18>
- Beyaz. (n.d.). Kişisel Verilerin Anonimleştirilmesi. https://www.beyaz.net/tr/guvenlik/makaleler/kisisel_verilerin_anonimlestirilmesi.html [Erişim Tarihi: Şubat 25, 2023].
- Bimber, B., & Copeland, L. (2013). Digital Media and Traditional Political Participation Over Time in the U.S. *Journal of Information Technology and Politics*, 10(2), 125–137. <https://doi.org/10.1080/19331681.2013.769925>
- Binark, M. (Derleyen). (2007). Yeni Medya Çalışmaları. *Ankara:Dipnot Yayınları*.
- Birt, J. (2023). How To Improve Critical Thinking Skills at Work in 6 Steps. *Indeed, Career Guide*, Feb 4.
- Bitdefender. (2023). What is Online Privacy? And Why is it Important? *Cyber Pedia*.
- Björge, T., & Witte, R. (1993). Racist violence in Europe. *Macmillan Press*.
- Blum, B. (2020). The Radical History of Corporate Sensitivity Training. *The Newyorker*, September 24.
- BodyPositive. (2021). *Love your body, LIVE your life!* <https://Thebodypositive.org> [Access Date:February 20,2023].

- Bor, D., Lee, B. S., & Oughton, E. J. (2021). Quantifying polarization across political groups on key policy issues using sentiment analysis. <https://arxiv.org/pdf/2302.07775.pdf> [Access Date: March 3, 2023], 1–31.
- Borrell-Associates. (2017). Digital political ad spend in the U.S. 2008–2020. In *United States; Borrell Associates; 2008 to 2017*.
- Bostancı, M. (2014). Siyasal İletişim 2.0. I. Uluslararası Siyasal İletişim Demokrasi ve Yeni Süreçler Sempozyumu, *Erciyes İletişim Dergisi, Akademia*, 3(3), 84–86.
- Bostancı, M. (2021). Dijital Çağda Siyasal iletişimi Yeniden Düşünmek. In *Siyasal İletişim Uygulamalı Tartışmalar, Nobel Yayınevi, Ankara* (pp. 269–280).
- Bostancı, M. (2019). Manipülasyon, Dezenformasyon ve Propaganda Politikalarına Yönelik Farkındalık. In *Medya Okuryazarlığı, Nobel Yayınları, İstanbul* (Issue October).
- Boxell, L., Gentzkow, M., & Shapiro, J. M. (2017). Greater Internet use is not associated with faster growth in political polarization among US demographic groups. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 114(40), 10612–10617. <https://doi.org/10.1073/pnas.1706588114>
- Boyd, D. M., & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13(1), 210–230. <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x>
- Bozankaya, Y. (2021). Dijital Çağda Siyasi Tartışma – Fabienne Peter. *Analitik Felsefe, Temmuz* 17.
- Bozkurt, V. (2000). Enformasyon Toplumu ve Türkiye. In *İstanbul: Sistem Yayıncılık*.
- Bradley, T. (2020). Data Ethics Framework. *Federal Data Strategy, USA*. <https://resources.data.gov/assets/documents/fds-data-skills-catalog.pdf>
- Brandt, J. (2021a). How Democracies Can Win an Information Contest Without Undercutting Their Values. *Carnegie Endowment for International Peace, Aug 02*.
- Brandt, J. (2021b). The internet is a battleground. Will democracies win? *Brookings, Dec 1*.
- Brandtzæg, P. B., Følstad, A., & Mainsah, H. (2012). Designing for youth civic engagement in social media. *Proceedings of the IADIS International Conference Web Based Communities and Social Media 2012, IADIS International Conference Collaborative Technologies 2012, July*, 65–72.
- Braun, M. (2023). To find the truth of a situation – an interview with Bruno Latour. *Holberg Prize*.

- BreakPoverty. (n.d.). Digital illiteracy : a cause and a consequence of social exclusion. *Break Poverty Foundation*.
- Bremmer, I. (2021). Dijital Güçler Küresel Düzeni Nasıl Yeniden Şekillendirecek? *Foreign Affairs*, https://www.foreignaffairs.com/articles/world/2021-10-19/ian-bremmer-big-tech-global-order?check_logged_in=1&utm_medium=promo_email&utm_source=lo_flows&utm_campaign=registered_user_welcome&utm_term=email_1&utm_content=20221015 [Access Dat.
- Brennan. (n.d.). Debunking the Voter Fraud Myth. *Brennan Center for Justice Report*.
- Britannica. (2023). conspiracy theory. <https://www.britannica.com/topic/conspiracy-theory> [Access Date:Feb 23,2023].
- Britannica, T. Editors of Encyclopaedia. (2018). Corruption. *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/topic/corruption-law>. *Corruption.Encyclopaedia Britannica*, <https://www.britannica.com/topic/corruption-law> [Access Date:March 10,2023], Dec 19.
- Britannica, T. Editors of Encyclopaedia. (2023). Bribery. *Bribery. Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/topic/bribery> [Access Date:March 10,2023], March 9.
- Britannica, The Editors of Encyclopaedia. (2017). Fraud. *Fraud. Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/topic/fraud> [Access Date:March 10,2023].
- Britannica, The Editors of Encyclopaedia. (2023). Quackery. *Quackery. Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/topic/quackery>.
- Browning, G. (1996). *Electronic Democracy: Using the Internet to Influence American Politics*. Pemberton Press, Wilton.
- Bruns, A. (2006). (2006). Towards Prodsusage: Futures for User-Led Content Production. *Proceedings CulturalCultural Attitudes towards Communication and Technology,Tartu, Estonia*, 275–284. <http://eprints.qut.edu.au>
- Bruns, A. (2011). Gatekeeping, Gatewatching, Real-Time Feedback: New Challenges for Journalism. *Brazilian Journalism Research*, 7, 117–136. <http://bjr.sbpjor.org.br/bjr/article/view/355/331>
- BTK. (2017). Onaylı İçerik Filtreleme Yazılımları. <https://www.btk.gov.tr/onayli-icerik-filtreleme-yazilimlari> [Erişim Tarihi: Şubat 26,2023], Aralık 15.
- Buckup, S., & Canazza, M. (2023). What is tech diplomacy and why does it matter? *Wef Emerging Technologies*, Feb 23.

- Bullas, J. (2021). 10 Viral Social Media Campaigns You Can Learn From. <https://www.jeffbullas.com/viral-social-media-campaigns/> [Access Date: February 16, 2023].
- Bustamante, C. M. V., Candela, J. Q., Wright, L., Bogan, L., & Faddoul, M. (2022). Technology Primer: Social Media Recommendation Algorithms (Eds: A. Higuchi, A. Jayanti). *Belfer Center for Science and International Affairs, Harvard Kennedy School, Aug. 25*.
- Cabianca, P., Hammond, P., & Gutierrez, M. (2023). What is a Social Media Echo Chamber? And how you break out of it. *Texas Moody*.
- Calderaro, A. (2010a). Digital politics divide : the digital divide in building political e-practices. *Florence, European University Institute, 2010, EUI PhD Theses, Department of Political and Social Sciences – https://hdl.handle.net/1814/14706*.
- Calderaro, A. (2010b). Digital Politics Divide : The Digital Divide in Building Political E-Practices. *PhD Thesis: EUROPEAN UNIVERSITY INSTITUTE Department of Political and Social Sciences, Florence, September*. <https://doi.org/10.2870/2014>
- Calice, M. N., Bao, L., & Scheufele, D. A. (2021). Polarized platforms? How partisanship shapes perceptions of “algorithmic news bias”. *Sage Journals*.
- Callaghan, S. R. (2022). End Social Media’s Political Discrimination. *Newsweek, April 4*.
- Cambridge. (2023). post-truth. <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/post-truth> [Access Date: February 14, 2023].
- Cambridge Dictionary. (2023). Digital Age. <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/digital-age> [Access Date: February 9, 2023].
- Cambridge-Dictionary. (n.d.-a). Filter bubble. <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/filter-bubble> [Access Date: February 11, 2023].
- Cambridge-Dictionary. (n.d.-b). Misinformation. <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/misinformation> [Access Date: February 11, 2023].
- Carayannis, E. G., & Morawska-Jancelewicz, J. (2022). The Futures of Europe: Society 5.0 and Industry 5.0 as Driving Forces of Future Universities. *Journal of the Knowledge Economy, 13(4), 3445–3471*. <https://doi.org/10.1007/s13132-021-00854-2>
- Carothers, T., & O’Donohue, A. (2019). Democracies Divided: The Global Challenge of Political Polarization. In *Brookings Institution Press*.
- Castells, M. (2010). The Power of Identity. In *The Power of Identity: Second edition With a new preface* (Vol. 2). Wiley-Blackwell. <https://doi.org/10.1002/9781444318234>

- Castells, M. (2013). Enformasyon Çağı:Ekonomi,Toplum ve Kültür-Kimliğin Gücü. In A. Telli (Ed.), *Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul* (Üçüncü Bas). İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 132.
- Caulfield, M. (2020). DigiPo: The Digital Polarization Initiative. <https://Hcommons.Org/Deposits/Item/Hc:31141/> [Access Date: February 11,2023].
- Chadwick, A. (2006). Internet Politics: States, Citizens, and New Communication Technologies. In *Oxford University Press; Illustrated edition (February 23, 2006)*.
- Chadwick, A. (2013). The Hybrid Media System. In *Oxford University Press,New York*.
- Chain, A., Viera, C. C., & Kim, J. (2022). Evaluating Digital Polarization in Multi-Party Systems: Evidence from the German Bundestag. *WebSci '22: 14th ACM Web Science Conference 2022, Barcelona, Spain, June 2022*.
- Chakravarti, A. (2023). Elon Musk does not know about Twitter banning tweets linking to BBC documentary in India. *India Today, Jan 26*.
- Chakravorti, B. (2021a). Political Bickering Prolongs the Digital Divide. *Wired, Jun 18*.
- Chakravorti, B. (2021b). Political Bickering Prolongs the Digital Divide. <https://www.wired.com/story/opinion-political-bickering-prolongs-the-digital-divide/> [Access Date: February 10, 2023].
- Chang, A. (2018). The Facebook and Cambridge Analytica scandal, explained with a simple diagram. *Vox Technology, May 2*.
- Charles, V., Rana, N. P., & Carter, L. (2022). Artificial Intelligence for data-driven decision-making and governance in public affairs. *Government Information Quarterly, 39(4)*.
- CheckPoint. (2022). What is Hacktivism? *Checkpoint 2022 Security Report*.
- Cherry, K. (2020). What Is Body Positivity? *Verywellmind, November 21*.
- Chikwakwa, B. (2022). Digital illiteracy affects employability, innovation, development and it elevates the gender – equality gap. *World Literacy Foundation, May 11*.
- Chiulli, A. T. (2020). 5 Things You Need to Know for the Digital Age. <https://www.thestreet.com/financial-advisor-center/5-things-to-know-for-the-digital-age> [Access Date: February 10, 2023].
- Choudhury, S. R. (2021). India rebukes Twitter for not fully complying with government order to ban certain accounts. *CNBC, Feb 11*.
- Chow, D., & Lees, J. (2021). 3 Strategies to Address Political Polarization in the Workplace. *Harvard Business Review*.
- Cinelli, M., Francisci, G. De, Galeazzi, A., & Quattrociochi, W. (2021). The echo chamber effect on social media. *PNAS, 118(9)*. <https://doi.org/10.1073/pnas.2023301118/-/DCSupplemental.y>

- Clark. (2018). How to Promote Critical Thinking Skills. *Clark, Jul19*.
- Clark, G. I. (2021). Twitter'ı hackleyerek Bitcoin dolandırıcılığı yapan 17 yaşındaki bilgisayar korsanı suçunu kabul etti. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-56429005>[Erişim Tarihi:May 27,2023], Mart 17.
- Clarke, L. (2021). Teknoloji elçileri dijital çağ için diplomasiyi yeniden tanımlıyor. <https://techmonitor.ai/leadership/innovation/tech-ambassadors> [Access Date: February 5, 2023].
- COE. (2023). Dealing with propaganda, misinformation and fake news. <https://www.coe.int/en/web/campaign-free-to-speak-safe-to-learn/dealing-with-propaganda-misinformation-and-fake-news> [Access Date: March 16, 2023].
- COE. (n.d.). Dealing with propaganda, misinformation and fake news. *Council of Europe Portal, Democratic Schools for All*, <https://www.coe.int/en/web/campaign-free-to-speak-safe-to-learn/dealing-with-propaganda-misinformation-and-fake-news#4> [Access Date: February 13, 2023].
- Cognizant. (2023). Data ethics-Data ethics featured content. <https://www.cognizant.com/us/en/glossary/data-ethics#:~:Text=Data%20ethics%20is%20a%20branch,Adversely%20impact%20people%20and%20society.> [Access Date: Feb 20,2023].
- Cohen, J., & Fontaine, R. (2020). Uniting the Techno-Democracies How to Build Digital Cooperation. *Foreign Affairs*, Oct 13.
- Colombo, C. (n.d.). Humanising brands. *Kantar, London*.
- Coninck, D. De, Frissen, T., Matthijs, K., D'Haenens, L., Lits, G., Olivier, C.-P., Carignan, M.-E., David, M. D., Pignard-Cheyne, N., Salerno, S., & Génereux, M. (2021). Beliefs in Conspiracy Theories and Misinformation About COVID-19 : Comparative Perspectives on the Role of Anxiety , Depression and Exposure to and Trust in Information Sources. *Frontiers in Psychology*, 12(April), 1–13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.646394>
- Consdaco. (2022). Veri Etiği Nedir? *Consdam, Ekim 13*.
- Cooper, C. (2007). Licklider'in Dijital Çağ vizyonu. <https://www.cnet.com/tech/services-and-software/lickliders-vision-of-the-digital-age/> [Erişim Tarihi:21.1.2023].
- Cotton, J. L. (1979). The Effects of anonymity on Group Polarization. *The University of Iowa ProQuest Dissertations Publishing*.
- Crockett, E. (2023). Structured vs. Unstructured Data: Key Differences Explained. *Datamation*, Feb 9.
- Cross&Crown. (2021). Here's What it Means to Humanize a Brand (& How to Do it Well). <https://cacpro.com/thinking/heres-what-it-means-to>

- Humanize-a-Brand-How-to-Do-It-Well/ [Access Date:February 20,2023], April 21.*
- CrowdStrike. (2022). What is zero-day exploit? <https://www.crowdstrike.com/cybersecurity-101/zero-day-exploit/> [Access Date: Feb 26, 2023], June 10.
- Crowe, J. (2019). Ryuk Ransomware Cripples MSP and Major Newspapers, Represents Dangerous Shift Toward Coordinated Attacks. *NinjaOne, Jan 4.*
- CSI-Library. (2023). Misinformation and Disinformation: Thinking Critically about Information Sources. <https://library.csi.cuny.edu/c.php?g=619342&p=4310783> [Access Date: February 13, 2023].
- Çaha, Ö. (2021). Sayın Vekilim (1. Baskı). *İstanbul: Liman Kitapları.*
- Çıfci, Y. (2020). Democracy, Participation and Technology: The Paradoxes of Democracy in Technology. *Journal of History School, 44*, 285–299.
- Dauer, Q. P. (2019). The Digital Polarization Initiative. Teaching History and Information Literacy. *Perspectives on History: The Newsmagazine of the American Historical Association.*
- Davis, R. (1999). *The web of politics: The internet's impact on the American political system.* Oxford University Press.
- Davis, W. (2016). The Age of Post-Truth Politicis. *The New York Times*, <https://www.nytimes.com/2016/08/24/opinion/campaign-stops/the-age-of-post-truth-politics.html> [Access Date:February 14,2023], August 24.
- De Angelis, A., Farhart, C. E., Merkley, E., & Stecula, D. A. (2022). Political Misinformation in the Digital Age During a Pandemic: Partisanship, Propaganda, and Democratic Decision-Making. *Frontiers in Political Science, USA, 4*(June 1). <https://doi.org/10.3389/fpos.2022.897095>
- de Fine Licht, K., & de Fine Licht, J. (2020). Artificial intelligence, transparency, and public decision-making: Why explanations are key when trying to produce perceived legitimacy. *AI and Society, 35*(4), 917–926. <https://doi.org/10.1007/s00146-020-00960-w>
- Deinla, I. B., Mendoza, G. A. S., Ballar, K. J., & Yap, J. K. (2022). The link between fake news susceptibility and political polarization of the youth in the Philippines. *Asian Journal of Political Science, 30*(2).
- Del, M., Bessi, A., Zollo, F., Petroni, F., Scala, A., & Caldarelli, G. (2015). The spreading of misinformation online. *PNAS*. <https://doi.org/10.1073/pnas.1517441113>
- Denning, S. (2022). What Is The Digital Age And What Does It Mean? <https://www.forbes.com/sites/stevedenning/2022/02/09/what-is-the-digital-age-and-what-does-it-mean/?sh=5eaa855c58b2> [Access Date: February 9, 2023].

- De-Wit, L., Linden, S. van der, & Brick, C. (2019). What Are the Solutions to Political Polarization? *Greater Good Magazine*.
- Diakopoulos, N., & Koliska, M. (2016). Algorithmic Transparency in the News Media. *Digital Journalism*.
- Dictionary.com. (n.d.). Misinformation. <https://www.dictionary.com/browse/misinformation> [Access Date:February 11,2023].
- Dictionary-of-Populism. (n.d.). Post-Truth Politics-. *European Center for Populism Studies*, <https://www.populismstudies.org/vocabulary/post-truth-politics/> [Access Date:February 14,2023].
- Doğan, D. (2013). Kişisel Verilerin Korunmasında Veri Madenciliği Etkisi: Online Mahremiyetin Sonunda mıyız? *Paper Knowledge . Toward a Media History of Documents*.
- Donahoe, E. (2021). System Rivalry: How Democracies Must Compete with Digital Authoritarians. *Just Security*, Sep 21.
- Donk, W. Van De, Loader, B. D., Nixon, P. G., & Rucht, D. (2004). Cyberprotest: New media, citizens and social movements. In *Cyberprotest: New Media, Citizens and Social Movements* (1. Baskı, Vol. 9780203644). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203644225>
- Doug. (2022). Important Things About the Digital Age. <https://dougantin.com/important-things-about-the-digital-age/> [Access Date: February 10, 2023].
- Drucker, P. F. (1993). Kapitalist Ötesi Toplum(Çev. B. Çorakçı). *İnkılap Kitabevi, İstanbul*.
- Du, W., Wang, Y., Xu, W., & Ma, J. (2021). A personalized recommendation system for high-quality patent trading by leveraging hybrid patent analysis. *Scientometrics*, 126(12), 9369–9391. <https://doi.org/10.1007/s11192-021-04180-x>
- Duignan, B. (2021). Voter suppression. *The Editors of Encyclopaedia Britannica*, <https://www.britannica.com/topic/voter-suppression> [Access Date:March 10,2023], Dec 2.
- Earl, J. (2018). Technology and Social Media. In *Wiley Online Library*.
- Easa, K. M. (2019). Marshall McLuhan's Understanding Media : The Extensions of Man (An Analysis of How the Medium is the Message Challenges Conventional Thought About Mans Relationships with Technology ... https://www.researchgate.net/publication/339659279_marshall_mcluhan_s_understanding_media_the_extensions_of_man_an_analysis_of_how_the_medium_is_the_message_challenges_conventional_thought_about_mans_relationships_with_technology/link/5e5e75f6299bf1bdb84d.

- Edquist, A., Grennan, L., Griffiths, S., & Rowshankish, K. (2022). Data ethics: What it means and what it takes. *McKinsey Report, September 23*.
- Efe, S., Kervankıran, İ., & Gül, H. (2017). Dijital Çağda SBKY Eğitiminde Bilgi Teknolojilerinin Yeri: CBS Örneği. *Kayfor 15 Özetler Kitabı, Isparta 1-4 Kasım 2017*.
- Eker, S. (2016). Türkiye’de Demokrasiyi Yeni Bir Yurttaşlık Anlayışıyla Düşünmek: Tekno-Bilimsel Yurttaşlık. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 71(1)*, 33–72. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/ausbf/article/view/5000183450>
- Eltoro. (n.d.). Top 10 Digital Marketing Tips for A Successful Political Campaign. <https://Eltoro.Com/Political-Digital-Marketing-Tips/> [Access Date:Feb 21, 2023].
- Enders, A. M., Uscinski, J. E., Seelig, M. I., Klofstad, C. A., Wuchty, S., Funchion, J. R., Murthi, M. N., Premaratne, K., & Stoler, J. (2021). The Relationship Between Social Media Use and Beliefs in Conspiracy Theories and Misinformation. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8262430/> [Access Date:February 11,2023], 1(24).
- Er, H., Turan, S., & Kaymakci, S. (2021). Toplum 5.0 Sürecinin Gelişimi ve Eğitime Etkisinin Değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14(39)*.
- Erdoğan, E. (2021). Kutuplaşmadan Siyasetçiler Kârlı. *Perspektif, Mayıs 22*.
- Erdoğan, E., & Semerci, P. U. (2018). Fanusta Diyaloglar. In *İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları*.
- Eren, B. (2019). “İkna Edilebilirler” Kimler? *Medium, Oct 7*.
- Eren, Z. U. (2020). Toplum 5.0 ve Dijital Dünyada Toplumsal Dönüşüm. *Dijital Dönüşüm ve İnovasyon: 4. Uluslararası Yeni Medya Konferansı (25-26 Nisan 2019, İstanbul, Türkiye), April*.
- Evcim, U. (2023). Özgürlüğün ve Gözetimin Mücadele Alanı Olarak İnternet Kongre Kitabı. *Yeni Medya Çalışmaları V. Ulusal Kongre, 4-5 Kasım 2021, Adana*.
- Eyüpoğlu, H. (2017). Dijital çağda iletişim teknolojilerinin insan karakterinin değişimine etkisi. *Akademik Bakış Dergisi*, 63(Eylül-Ekim 2017), 103–110.
- Feldstein (Ed.), S. (2021). Issues on the Frontlines of Technology and Politics Digital Democracy Network. In *Carnegie Endowment for International Peac*.
- Feldstein, S. (2020). How Should Democracies Confront China’s Digital Rise? Weighing the Merits of a T-10 Alliance. *Digital and Cyberspace Policy Program and Net Politics, Nov 30*.

- Feldstein, S. (2021a). Digital Technology's Evolving Role in Politics, Protest and Repression The. <https://www.usip.org/publications/2021/07/digital-technology-evolving-role-politics-protest-and-repression> [Access Date: February 7, 2023].
- Feldstein, S. (2021b). Teknoloji ve Siyasetin Ön Cephesindeki Sorunlar. <https://carnegieendowment.org/2021/10/19/issues-on-frontlines-of-technology-and-politics-pub-85505> [Access Date: February 7, 2023] Son.
- Feldstein, S. (2021c). The Rise of Digital Repression: How Technology is Reshaping Power, Politics, and Resistance. *Oxford University Press, London*.
- Feldstein, S. (2022). Government Internet Shutdowns Are Changing. How Should Citizens and Democracies Respond? – Carnegie Endowment for International Peace. *Working Paper, Carnegie Endowment for International Peace, March*. <https://carnegieendowment.org/2022/03/31/government-internet-shutdowns-are-changing-how-should-citizens-and-democracies-respond-pub-86687>
- Fermanoğlu, Ö. M. (2021). Yeni Medya, Siyasal İletişim ve Dijital Demokrasi. *Nobelkitap, İstanbul*.
- Ferrigo, B. (2022). Elon Musk Has Inherited Twitter's India Problem. *Time, Nov 11*.
- Fiske, W. (2022). Fact-check: Did Democrats suggest 2016 presidential election was stolen? *Austin American Statesman, Oct 10*.
- Floridi, L., & Taddeo, M. (2016). What is data ethics? *Philosophical Transactions Royal Society Publishing, Oxford*.
- Frankfurt, H. G. (2005). On Bullshit. In *Princeton University Press*.
- Freedom House. (2023). Election Watch for the Digital Age. <https://freedomhouse.org/report/election-watch-digital-age> [Access Date: February 8, 2023].
- FreedomHouse. (n.d.). Technology & Democracy. <https://freedomhouse.org/issues/technology-democracy> [Access Date: Mar 10, 2023].
- FTC. (2023a). How To Protect Your Privacy Online. <https://consumer.ftc.gov/articles/how-protect-your-privacy-online> [Access Date: Feb 25, 2023].
- FTC. (2023b). Online Privacy and Security. Understanding online privacy, how to protect your devices from hackers and threats, and how to avoid common online scams. *Federal Trade Commission Consumer Advice*, <https://consumer.ftc.gov/identity-theft-and-online-security/online-privacy-and-security> [Access Date: Feb 26, 2023].
- Fuchs, C. (2008). The Internet and society. Social theory in the information age. *Abingdon: Routledge*.

- Fuchs, C. (2015). Dijital Emek ve Karl Marx (Çev. S. Oğuz, T.E.Kalaycı). In *Nota Bene Yayınları*.
- García, L. P. (2019). Slavoj Žižek's Concept of Rupture—and Post-Truth. *Merion West*, April 29.
- Gartner. (n.d.). Generative AI. <https://www.gartner.com/en/information-technology/glossary/generative-ai> [Access Date: Jun 1, 2023]
- Gartner. (n.d.). What Is Digital Government? <https://www.gartner.com/en/topics/digital-government> [Access Date: February 14, 2023].
- Gerçekgündem. (2023). 317 internet sitesi erişime kapatıldı. <https://www.gercekgundem.com/bilim-teknoloji/317-internet-sitesi-erisime-kapatildi-410127> [Erişim Tarihi: Mayıs 27, 2023], Şubat 4.
- GfcGlobal. (n.d.). What is an Echo Chamber? <https://edu.gcfglobal.org/en/digital-media-literacy/what-is-an-echo-chamber/1/> [Access Date: February 11, 2023].
- Gilardi, F. (2021). The Digital Transformation of Politics and Policy-Making. "Elements in Public Policy" Series, Cambridge University Press, 1–72.
- Gillespie, T. (2010). The politics of "platforms." *New Media and Society*, 12(3), 347–364. <https://doi.org/10.1177/1461444809342738>
- Gillespie, T. (2018). Custodians of the Internet: Platforms, Content Moderation, and the Hidden Decisions That Shape Social Media. In *Yale University Press*.
- Gilley, B. (2017). Technocracy and democracy as spheres of justice in public policy. *Policy Sciences*, 50(1), 9–22. <https://doi.org/10.1007/s11077-016-9260-2>
- Goncalves, G., & (Eds.), J. P. S. (2016). Politics and Web 2.0: The Participation Gap. In *Vernon Press*.
- Google. (2023). Grup içeriğini kategorilere ayırmak için etiketleri kullanma. <https://support.google.com/a/users/answer/9664435?hl=tr> [Access Date: Feb 26, 2023].
- Google. (n.d.). Google'ın veri anonimleştirme yöntemi. <https://policies.google.com/technologies/anonymization?hl=tr> [Erişim Tarihi: 25 Şubat 2023].
- Gov. (n.d.). Preventing Polarization in your Association. <https://www.cabq.gov/office-of-neighborhood-coordination/news/preventing-polarization-in-your-association> [Access Date: February 13, 2023].
- Grammarist. (n.d.). Post-Truth. <https://grammarist.com/new-words/post-truth> [Access Date: February 14, 2023].
- Granger, S. (2001). Social Engineering Fundamentals, Part I: Hacker Tactics. *Broadcom*, Dec 18.

- Granicus. (n.d.). What Is Digital Government Service? <https://Granicus.Com/Dictionary/Digital-Government-Services> [Access Date:February 14,2023].
- Grimmelikhuijsen, S., & Meijer, A. (2022). Legitimacy of Algorithmic Decision-Making : Six Threats and the Need for a Calibrated Institutional Response. *Perspectives on Public Management and Governance*, 5(March), 232–242.
- Groot, J. De. (2023). What is Cyber Security? Definition, Best Practices & Examples. *Digital Guardian*, April 28.
- Gruber, H. (2017). Genres of political communication in Web 2.0. In *The Routledge Handbook of Language and Politics*.
- Guillén, M. F. ., & Suárez, S. L. . (2005a). Explaining the Global Digital Divide : Economic , Political and Sociological Drivers of Cross-National Internet Use. *Social Forces*, 84(2), 681–708.
- Guillén, M. F. ., & Suárez, S. L. . (2005b). Explaining the Global Digital Divide : Economic , Political and Sociological Drivers of Cross-National Internet Use. *Oxford Journals*; <https://www.jstor.org/stable/3598474>, 84(2), 681–708.
- Güner, F. (2018). Bana yalan söylediler: Haber doğrulama konusunda bir inceleme. *Jourmu*, Ekim 31.
- Güngör, S. (2017). Siyasetin @Hali: Digital Çağda Siyasal Katılım e-politics: Political Participation in The Digital Age. *İktisadi ve İlimler Fakültesi Dergisi*, 22(15), 2259–2273.
- Gürsoy, A. Ö. (2021). Hakikatin Ötesi , Berisi , Kendisi : “ Hakikat – ötesi ” Kavramına Dair Eleştirel Bir Çözümleme. *Kaygı*, 20(1), 150–170. <https://doi.org/10.20981/kaygi.889037>
- Habibie, A. (2020). Comparison Between Discourse Analysis and Critical Discourse Analysis From Linguistics view. <https://Media.Neliti.Com/Media/Publications/288876-Comparison-between-Discourse-Analysis-an-6e43bd01.Pdf> [Access Date:March 12, 2023].
- Haselmayer, M., & Jenny, M. (2017). Sentiment analysis of political communication: combining a dictionary approach with crowdcoding. *Quality and Quantity*, 51(6), 2623–2646. <https://doi.org/10.1007/s11135-016-0412-4>
- Herzog, S. M., Hertwig, R., & Lewandowsky, S. (2021). Public attitudes towards algorithmic personalization and use of personal data online: evidence from Germany, Great Britain, and the United States. *Humanities and Social Sciences Communications*, 1–11. <https://doi.org/10.1057/s41599-021-00787-w>
- Hilbert, M. (2011). The end justifies the definition: The manifold outlooks on the digital divide and their practical usefulness for policy-making.

- Telecommunications Policy*, 35(8), 715–736. Doi:16/j.Tel.2011.06.012.
- Hill, C. (2022). How to create a social media viral video. *Sprout Blog*, <https://sproutsocial.com/insights/social-media-viral-video/#> [Access Date: February 16, 2023].
- Hoffmann, C. P., & Lutz, C. (2021). Digital Divides in Political Participation: The Mediating Role of Social Media Self-Efficacy and Privacy Concerns. *Policy & Internet*, 13, 6–29. <https://doi.org/10.1002/poi3.225>
- Hofmann, J. (2019). Mediated democracy – linking digital technology to political agency. *Internet Policy Review*, 8(2), 1–18. <https://doi.org/10.14763/2019.2.1416>
- Holliday, K., & Lieberman, J. (2020). Digital Political Advertising In 2020: What We Learned. *Campaigns & Elections*.
- Hood, C., & Margetts, H. (2007). *The Tools of Government in the Digital Age*. Palgrave Macmillan.
- Hosanagar, K., & Jair, V. (2018). We Need Transparency in Algorithms, But Too Much Can Backfire. *Harvard Business Review*, July 23.
- Höne, K. (2023). What is tech diplomacy? *Israel Public Policy Institute*, Mar 6.
- Hudson, T. (2016). Why Social Media Activism Is Not A Cop-Out Social. <https://www.theodysseyonline.com/why-social-media-activism-is-effective> [Access Date: February 16, 2023].
- Humphreys, A. (2016). Social media : enduring principles. In *Oxford*. ISBN 978-0-19-932843-7. OCLC 908698924.
- Huntington, S. (1966). Siyasal Gelişme ve Siyasal Bozulma (Çev. E. Özbudun). *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 22(1), 1. https://doi.org/10.1501/hukfak_0000001381
- Huszár, F., Ktena, S. I., & O'Brien, C. (2021). Algorithmic amplification of politics on Twitter. *PNAS*.
- Hürriyet. (2015). ODTÜ Rektörü Acar'dan siber saldırı açıklaması. <https://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/odtu-rektoru-acardan-siber-saldiri-aciklamasi-40031278> [Erişim Tarihi: Mayıs 27, 2023], Aralık 24.
- Hürriyet. (2016). Ziraat Bankası'ndan siber saldırı açıklaması. <https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/ziraat-bankasindan-siber-saldiri-aciklamasi-40076848> [Erişim Tarihi: Mayıs 30, 2023].
- Hürriyet. (2020). Anonim ne demek? Anonim nedir? Anonim TDK kelime anlamı. *Hürriyet Gazetesi*, 8 Haziran 2020, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/anonim-ne-demek-anonim-nedir-anonim-tdk-kelime-anlami-41536640> [Erişim Tarihi: 12.Şubat.2022].
- Hynes, M. (2021). Online Privacy and Surveillance. In *The Social, Cultural and Environmental Costs of Hyper-Connectivity: Sleeping Through the*

- Revolution* (pp. 85–102). <https://doi.org/10.1108/978-1-83909-976-220211006>
- Hyvönen, A.-E. (2018). Defining Post-truth : Structures , Agents , and Styles. *New Perspectives:Interdisciplinary Journal of Central & Eastern European Politics and International Relations*, 1–5.
- IBM. (2021). Structured vs. Unstructured Data: What's the Difference? <https://www.ibm.com/cloud/blog/structured-vs-unstructured-data> [Access Date:Feb20,2023], June 29.
- IBM. (n.d.). How Industry 4.0 technologies are changing manufacturing. *IBM Reports*,<https://www.ibm.com/topics/industry-4-0> [Access Date:February 18, 2023].
- IEP. (n.d.). Jean-François Lyotard (1924—1998). *Internet Encyclopedia of Philosophy*.
- Ignatius, D. (2021). Biden's ambitious plan to push back against techno-autocracies. *The Washington Post*, Feb 11.
- Illing, S. (2018). How algorithms are controlling your life. *Vox Technology*, Oct 1.
- Illing, S. (2019). The post-truth prophets. *Vox Magazine*, Nov 16.
- Imperva. (n.d.). Zero-day (0day) exploit. <https://www.imperva.com/learn/application-security/zero-day-exploit/> [Access Date:Feb 26, 2023].
- Ingram, D. (2018). Factbox: Who is Cambridge Analytica and what did it do? *Reuters*.
- Invisibly. (2021). Personalization algorithms are sets of code that observe your digital habits and predicts your next choices. <https://www.invisibly.com/learn-blog/personalization-algorithms/> [Access Date: February 11,2023].
- Iosifidis, P., & Wheeler, M. (2018). Modern Political Communication and Web 2.0 in Representative Democracies. *Javnost – The Public*, 25:1-2, 110-118, DOI: 10.1080/13183222.2018.1418962.
- Irigoyen, D. (2022). How to Humanize a Brand: 15 Best Tips for Humanizing Your Voice. <https://blog.hubspot.com/marketing/humanizing-your-brand#:~:text=Humanizing%20your%20brand%20means%20adopting,Meaningful%20connections%20with%20your%20audience.> [Access Date:February 20,2023], August 4.
- İleri, Ö. (2022). Türkiye'de Yeni Siyasi Anlayış: Dijitalin Siyaseti. *Kriter Dergi*, 7(74).
- İmece. (2021). FikirFeza ile Kendi Geleceğini Tasarla. <https://imece.com/temalar/aktif-vatandaslik> [Erişim Tarihi: Şubat 23,2023].

- J., F.-R., Harfst, P., & Dingler, S. C. (2017). The costs of electoral fraud: establishing the link between electoral integrity, winning an election, and satisfaction with democracy. *Journal of E. Elections, Public Opinion and Parties*, <https://doi.org/10.1080/17457289.2017.1310111> [Access Date: Mar 10, 2023], 27(3), 350–368.
- Jackson, S. J., Bailey, M., & Welles, B. F. (2020). #HashtagActivism. In *The MIT Press*.
- Jacobi. (2011). Recommendation System. *U.S. Patent*. www.firefly.net/technology.htm.
- Jarrar, Y. (2017). What is the role of government in the digital age? *World Economic Forum*, <https://www.weforum.org/agenda/2017/02/role-of-government-digital-age-data> [Access Date: February 10, 2023].
- Johnson, R. (2017). Three forays into ideology in the age of post-truth politics. *Open Democracy*, April 12.
- Joseph, M. (2019). Strategies to Increase Critical Thinking Skills in students. *Teach Better*, Oct 2.
- Kaltheuner, F., Wang, M., & Brown, D. (2022). Where Are the Techno-Democracies? *Human Rights Watch*, Oct 18.
- Kapani, M. (2017). *Politika Bilimine Giriş* (56. Baskı). BB101 Yayınları, Ankara.
- Karabıçak, A. H. (2021). Bir Siyasal İletişim Aracı Olan İnternet ve Sosyal Medya Etiği. *Küresel Medya Merkezi*, Mart 21.
- Kaspersky. (2023). What is WannaCry ransomware? <https://usa.kaspersky.com/resource-center/threats/ransomware-wannacry> [Access Date: March 18, 2023].
- Kaspersky. (n.d.-a). Web Filtresi Nedir? <https://www.kaspersky.com.tr/resource-center/definitions/web-filter> [Access Date: Feb 26, 2023].
- Kaspersky. (n.d.-b). What is a Zero-day Attack? – Definition and Explanation. <https://usa.kaspersky.com/resource-center/definitions/zero-day-exploit> [Access Date: Feb 26, 2023].
- Katzenbach, C. (2019). Algorithmic governance. *INTERNET POLICY REVIEW, Journal on Internet Regulation*, 8(4), 1–18. <https://doi.org/10.14763/2019.4.1424>
- Kavaklı, N. (2019). Yalan Haberle Mücadele ve İnternet Teyit/Doğrulama Platformları. *Erciyes İletişim Dergisi*, 6(1), 663–682. <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.453398>
- Kaypak, Ş., Bimay, M., & Yılmaz, V. (2017). Dijital Çağda Kamu Yönetimi ve Etik. *Social Sciences Studies Journal*, 3(6), 912–925. <https://doi.org/10.26449/sss.128>

- Kejanlıoğlu, B. (2004). *Medya Çalışmalarında Kamusal Alan Kavramı*. (M. Özbek (ed.)). Hil Yayınları, İstanbul.
- Kelley, D. (2020). The psychology of social engineering—the “soft” side of cybercrime. *Microsoft*, <https://www.microsoft.com/en-us/security/blog/2020/06/30/psychology-social-engineering-soft-side-cybercrime/> [Access Date: Feb 26, 2023], June 30.
- Kemal, İ. (2015). *Siyasi Partilerin Geleceği*. Londra Gazetesi , Erişim Tarihi: 25.3.2020. <http://www.londragazete.com/2014/01/15/siyasi-partilerin-gelecegi/>
- Kenton, W., Khartit, K., & Schmitt, K. R. (2022). What Is Web 2.0? Definition, Impact, and Examples. *Investopedia*, Dec 29.
- Keyes, R. (2004). *The Post-Truth Era-Dishonesty and Deception in Contemporary Life*. St Martin's Press, New York.
- Keyes, R. (2017). *Hakikat Sonrası Çağ-Günümüz Dünyasında Yalancılık ve Aldatma*(Çev.D.Özçetin). Deli Dolu Yayınevi.
- Kezer, S. (n.d.). Endüstri 4.0 – Toplum 5.0. <https://www.seldakezer.com/blog/endustri-40---toplum-50.html> [Erişim Tarihi: 18.2.2023].
- Kiely, T. (2022). 10 of the Top Social Media Campaigns of 2022. *Meltwater*.
- Kim, K. S., & Kim, Y. C. (2007). New and old media uses and political engagement among korean adolescents. *Asian Journal of Communication*, 17(4), 342–361. <https://doi.org/10.1080/01292980701636977>
- Kleinfeld, R., & Sobel, A. (2020). 7 Ideas to Reduce Political Polarization. And Save America from Itself. <https://carnegieendowment.org/2020/07/23/7-ideas-to-reduce-political-polarization.-and-save-america-from-itself-pub-82365> [Access Date:February 13,2023].
- Klinec, I. (2016). Yoneji Masuda and His Vision Of The Information Society. *Integral Safety of Environs 2016,Proceedings of the International Scientific Conference, Rajec, September 23-24,2016*, 24(5), 101–106.
- Klosowski, T. (2019). How to Protect Your Digital Privacy. *The NewYork Times*, <https://www.nytimes.com/guides/privacy-project/how-to-protect-your-digital-privacy> [Access Date:Feb 25, 2023].
- Knight-Foundation. (n.d.). Democracy in the digital age. <https://knightfoundation.org/democracy-in-the-digital-age/> [Access Date: March 12, 2023].
- Knowbe4. (n.d.). What is Social Engineering? <https://www.knowbe4.com/what-is-social-engineering/> [Access Date:Feb 26, 2023].
- Koc-Michalska, K., & Lilleker, D. G. (2019). *Digital Politics: Mobilization, Engagement and Participation*. *Rouledge: New York*ledge,.

- Koçer, A. F. (2017). Siyasal iletişimde ikna ve ikna örnekleri. https://www.Academia.Edu/40455557/SİYASAL_İLETİŞİMDE_İKNA_VE_İKNA_ÖRNEKLERİ [Erişim Tarihi: Mart 3,2023].
- Kofi Annan Foundation. (2020). The Report of the Kofi Annan Commission on Elections and Democracy in the Digital Age. In *The Report of the Kofi Annan Commission on Elections and Democracy in the Digital Age* (Issue January). https://www.kofiannanfoundation.org/app/uploads/2020/01/f035dd8e-kaf_kacedda_report_2019_web.pdf
- Kofman, A. (2018). Bruno Latour, the post-truth philosopher, mounts a defense of science. *The New York Times Magazine*, Oct 25, Oct 25, 6. <https://www.nytimes.com/2018/10/25/magazine/bruno-latour-post-truth-philosopher-science.html>
- Koponen, J. (2015). The Future Of Algorithmic Personalization. <https://Techcrunch.Com/2015/06/25/the-Future-of-Algorithmic-Personalization/> [Access Date: February 11, 2023].
- Köseoğlu, Y., & Al, H. (2013). Bir Siyasal Propaganda Aracı Olarak Sosyal Medya. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 8(3), 110.
- Kurnaz, A. (2022). Dijital Siyasetin Yükselişi ve Yapay Zekâ. *Siyaset, Kamu Yönetimi ve Uluslararası İlişkiler Bağlamında Yapay Zeka Tartışmaları*, Ekin Yayınevi , Available at SSRN: <https://Ssrn.Com/Abstract=4312539>, Dec 27.
- Kurt, E. V. (2015). Medya ve Kutuplaşma : Kutuplaşmanın Medyaya Yansımalarının “Gezi Parkı Eylemleri” Üzerinden Değerlendirilmesi. *Toplum ve Demokrasi*, 9(19–20), 193–224.
- Kutlu, A. (2018). Dönüşen Medya Çağında Siyasal Katılım: İstanbul’da Yaşayan 18-22 Yaş Seçmen Örneği. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(3), 90–106. <https://doi.org/10.17680/erciyesakademia.344691>
- Kutlu, M. (2022). LinkedIn’de Siyasi İçerikleri Gizleme Özelliği Geliyor! *Pazarlama İletişimi*, Şub 18.
- KVKK. (2017). Kişisel verilerin silinmesine, yok edilmesine veya anonim hale getirilmesi rehberi. In *Kişisel verileri Koruma Kurulu*. www.kvkk.gov.tr
- Lai, S., & Tanner, B. (2022). No TitleExamining the intersection of data privacy and civil rihgts. *Brookings*, July 18.
- Lam, B. K. &. (2023). Is Political Discrimination Legal? <https://www.Bkllawyers.Com/Blog/2022/October/Is-Political-Discrimination-Legal/> [Access Date: February 10, 2023].
- Larsen, A. M. E., White, J., Khilji, U., & Gillum, R. (2021). Tech ambassadors and digital foreign policy. *Atlantic Council*, Dec 6.

- Latto, N. (2020). What is WannaCry? *Avast Software s.r.O.* <https://www.avast.com/c-wannacry>
- Layman, G. C., Carsey, T. M., & Horowitz, J. M. (2006). Party Polarization in American Politics: Characteristics, Causes, and Consequences. *9Annual Review of Political Science.*, 9(1), 83–110.
- Lee, S. Y., & Kim, J.-H. (2023). What makes people more polarized? The effects of anonymity, being with like-minded others, and the moderating role of need for approval. *Telematics and Informatics*, 76.
- Leetaru, K. (2016). The Algorithms Are Taking Over: Who Controls Our Online Future? *Forbes*, Jan 2.
- Lehoucq, F. (2003). Electoral Fraud: Causes, Types, and Consequences. *Annual Review of Political Science*, 6, 233–256. <https://doi.org/10.1146/annurev.polisci.6.121901.085655>
- Lekach, S. (2020). 12 unexpected ways algorithms control your life. *Mashable*, September 3.
- Leonard, A., Meban, A., & Young, O. (n.d.). What is fact-checking and why is it important? *FactCheckNI*, <https://Coinform.Eu/What-Is-Fact-Checking-and-Why-Is-It-Important/> [Access Date:February 13, 2023].
- Lewandowsky, S., & Cook, J. (2020). *Komplo Teorisi El Kitabı. John Cook, Center for Climate Change Communication, George Mason University Yayın.* <http://sks.to/conspiracy>
- Lewis, J. A. (2021). A Short Discussion of the Internet's Effect on Politics. *CSIS, Center for Strategic and International Studies*, Jan 29.
- Lilleker, D. G. (2014). Political Participation in a Digital Age. In *Political Communication and Cognition. Political Campaigning and Communication. Palgrave Macmillan, London.* (pp. 151–176).
- Lister, M., Dovey, J., Giddings, S., Grant, I., & Kelly, K. (2009). *New Media: A Critical Introduction.* In *Routledge* (Second Edi, p. 404). Routledge Taylor and Francis Group, NewYork.
- Liu, X., Wan, Y., Liu, X., & Zhang, J. (2021). A Patent recommendation algorithm based on topic classification and semantic similarity. *IEEE, International Conference on Wireless Communications and Smart Grid (ICWCSG).*
- Long, W. (2021). No TitleThe Business of Politics Show Bringing Artificial Intelligence to Campaigns. *The Business Politics Show*, Oct 6.
- Louis, M., & Mooney, L. (2022). Polarisation and Democratic Engagement. *World Forum for Democracy*, Nov 8.
- Lutino, C. (2022). How Does Technology Impact Politics? -. <https://www.Acquia.Com/Blog/How-Does-Technology-Impact-Politics> Date: February

- 10, 2023]. <https://insidetelecom.com/how-does-technology-impact-politics/>
- Malott, K. (2022). Algorithmic bias and how it impacts all of us. *Creighton News*.
- Maloy, R. W., & Trust, T. (2022). Recommendation Algorithms on Social Media Platforms. *Libretexts*, Jan 3.
- Malwarebytes. (2023). WannaCry. <https://www.malwarebytes.com/wannacry> [Access Date: March 2023].
- Marcus, B. K. (2006). Radio Free Rothbard. *Journal of Libertarian Studies*, 20(2 (Spring)), 17–52.
- Margetts, H. (2022). Interview with Helen Margetts: Towards a connected democracy. *Human Technology Foundation [Interview by Izadora XAVIER]*.
- Margetts, H., John, P., Hale, S., & Yasseri, T. (2015). Political Turbulence: How Social Media Shape Collective Action. In *Princeton University Press, New Jersey*.
- Markay, L. (2022). AI becomes a political “super-weapon.” *Politics & Policy*, Oct 7.
- Marr, B. (2022). 13 Easy Steps To Improve Your Critical Thinking Skills. *Forbes*, Aug 5.
- Masih, N., & Gupta, A. (2022). Twitter sues Indian government over content removal. *The Washington Post*, July 5.
- Masters, J. (2018). Russia, Trump, and the 2016 U.S. Election. *Foreign Affairs*, Feb 26.
- Mattal, N., & Saif, I. (2023). The Government & Public Services What’s inside. *Deloitte AI Institute*.
- Matthews, A. (2015). Nesnelerin İnterneti: Galaktik ağın doğuşu. <https://www.capacitymedia.com/article/29ot73vuauymdl98mldz4/feature/Internet-of-Things-Birth-of-the-Galactic-Network> [Erişim Tarihi: 12.1.2023].
- Mayer, J. (2018). New Evidence Emerges of Steve Bannon and Cambridge Analytica’s Role in Brexit. *The New Yorker*, Nov 17.
- Mazilu, G. L. (2021). Digital Democracy & Political Participation. *Byarcadia*, Nov 16.
- McCormack, C. B. (2016). Electronic Voting around the World. *Democracy Rebooted: The Future of Technology in Elections*, 1–23.
- McCoy, J., & Press, B. (2022). What Happens When Democracies Become Perniciously Polarized? *Carnegie Endowment for International Peace*, <https://carnegieendowment.org/2022/01/18/what-happens-when-democracies-become-perniciously-polarized-pub-86190> [Access Date: February 11, 2023].

- McKinsey. (2019). What are Industry 4.0, the Fourth Industrial Revolution, and 4IR? *McKinsey&Company*, August 17.
- McLennan, M. (2018). Differend and Post-Truth. *French Journal For Media Research*, 9, 1–13.
- McLeod, J. M., Scheufele, D. A., & Moy, P. (1999). Community, communication, and participation: The role of mass media and interpersonal discussion in local political participation. *Political Communication*, 16, 315–336.
- Medyascope. (2016). Clinton’la ilgili yeni e-posta sızıntısı ardından ABD istihbaratı: “Arkasında Rus hükümeti var.” <https://medyascope.tv/2016/10/08/Clintonla-Ilgili-Yeni-e-Posta-Sizintisi-Ardindan-Abd-Istihbarati-Rusya-Yaptiginda-Eminiz/> [Erişim Tarihi: May 27,2023], Ekim 8.
- Merriam-Webster. (n.d.). Meme. <http://www.merriam-webster.com/dictionary/meme> [Access Date:February 17, 2023].
- Merriam-Webster. (n.d.-a). Filter bubble. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/filter%20bubble> [Access Date:February 11, 2023].
- Merriam-Webster. (n.d.-b). Misinformation. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/misinformation> [Access Date:February 11,2023].
- Meserole, C. (2022). How do recommender systems work on digital platforms? *Tech Stream*, September 21.
- Messina, C. hri. (2007). How do you feel about using # (pound) for groups. As in #barcamp [msg]? <https://twitter.com/Chrismessina/status/223115412> [Access Date: March 23, 2023], August 23.
- Milner, H. V. (2006). The Role of Political Institutions in Technology Diffusion. *Comparative Political Studies*, 39(2), 176–199.
- Mitnick. (2023). 5 Examples of Top Social Engineering Attacks. <https://www.mitnicksecurity.com/blog/top-social-engineering-attacks> [Access Date:Feb 26, 2023], Feb 22.
- MitnickSecurity. (2022). Uber Data Breach: What To Know About the 2022 Cybersecurity Attack. <https://www.mitnicksecurity.com/blog/uber-data-breach>[Access Date:May 27, 2023], Oct 3.
- Mitrou, L., Janssen, M., & Loukis, E. (2022). Human Control and Discretion in AI-driven Decision-making in Government. *ACM(Association for Computing Machinery) Digital Library, ICEGOV ’21: Proceedings of the 14th International Conference on Theory and Practice of Electronic Governance*October 2021 Pages 10, October.
- Modgil, S., Kumar, R., Shivam, S., & Denis, G. (2021). A Confirmation Bias View on Social Media Induced Polarisation During. *Information Systems Frontiers*, 0123456789. <https://doi.org/10.1007/s10796-021-10222-9>

- MongoDB. (n.d.). Unstructured Data. <https://www.mongodb.com/unstructured-data> [Access Date:Feb 20,2023].
- Morris, J. (2021). Simulacra in the Age of Social Media: Baudrillard as the Prophet of Fake News. *Journal of Communication Inquiry*, 45(4), 319–336. <https://doi.org/10.1177/0196859920977154>
- Mueller, R. S. (2019). Key Findings of the Mueller Report. *U.S. Dep't of Justice, Report On The Investigation Into Russian Interference In The 2016 Election*, 1, 1–5.
- Munson, O. (2022). What is a meme? They can be funny and cute or full of misinformation. *USA Today*, October 13.
- Mynet. (2013). Redhack nedir? Redhack Team ne görev yapar? <https://www.mynet.com/redhack-nedir-redhack-team-ne-gorev-yapar-110100701938>[Erişim Tarihi:Mayıs 27,2023], Haziran 11.
- NCSL. (2020). Digital Political Ads. *National Conference of State Legislatures*.
- Negroponte, N. (1995). Being digital. In *Hodder@Stoughton* (First Edit, Vol. 21, Issue 4). Hodder@Stoughton.
- Neoreach. (n.d.). Top 10 Viral Social Media Campaigns. <https://neoreach.com/top-viral-social-media-campaigns/> [Access Date:February 16,2023].
- Nergiz, B., & Düşükcan, M. (2019). Örgütsel Çatışma ve Örgüt İçi Çatışmaların Yönetilmesinde Moderasyon Tekniklerin Kullanılması. *Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 3(1), 150–173.
- NetApp. (2018). What Is Unstructured Data? <https://www.netapp.com/data-storage/unstructured-data/what-is-unstructured-data/#:~:Text=Unstructured%20simply%20means%20that%20it,Or%20a%20non%20textual%20format.> [Access Date:Feb 20,2023].
- Newnham, J., & Bell, P. (2012). Social Network Media and Political Activism: A Growing Challenge for Law Enforcement. *Journal of Policing, Intelligence and Counter Terrorism*, 7(1), 36–50.
- Nicholas, J., & Gross, K. (2010). US 2015 / 0334785 A1 Patent Application Publication. *U.S. Patent*.
- Nie, N. H., Verba, S., & Jae-on, K. (1974). Political Participation and the Life Cycle. *Comparative Politics*, 6(3), 319–340. <https://doi.org/papers2://publication/uuid/FD06B48D-3E47-42F2-9D1C-E3ED933D7AA6>
- Norris, P. (2003). Digital Divide: Civic Engagement, Information Poverty and the Internet World-Wide. *Info - The Journal of Policy, Regulation and Strategy for Telecommunications*, 5(1), 77–78. <https://doi.org/10.1108/146366903322008287>

- Nott, L. (2020a). Political Advertising on Social Media Platforms. *ABA Groups Civil Rights and Social Justice Publications, Human Rights Magazine*, 45(3).
- Nott, L. (2020b). Political Advertising on Social Media Platforms. *Human Rights Magazine, ABA Groups Civil Rights and Social Justice Publications*, 45(3).
- NTV. (2017). Danimarka teknoloji devlerine 'Dijital Büyükelçi' atayacak. <https://www.ntv.com.tr/teknoloji/teknoloji-devlerine-dijital-buyukelci,9Cz4VZPzHk-DSvn6GJfkVA> [Erişim Tarihi:10.3.2023].
- Numinar. (2021). We turn your data into votes. <https://numinar.com> [Access Date: March 10, 2023].
- NyTimes. (2018). Cambridge Analytica and Facebook: The Scandal and the Fallout So Far. *New York Times*, 2018,04/04.
- Office, C. (2023). Society 5.0. https://www8.cao.go.jp/cstp/english/society5_0/in_dex.html [Access Date: February 10, 2023].
- Ognyanova, K., Lazer, D., Robertson, R. E., & Wilson, C. (2020). Misinformation in action: Fake news exposure is linked to lower trust in media, higher trust in government when your side is in power. *Harvard Kennedy School Misinformation Review*, 1(4), 1–19. <https://doi.org/10.37016/mr-2020-024>
- Onay, C. Z., & Kıyılıoğlu, L. (2022). Türkiye'de Medya Okuryazarlığının Dini Boyutu: Sosyo-Psikolojik Değerlendirme. *Kültür Araştırmaları Dergisi*, 15, 321–340.
- Ore, D. (2022). Analysis: Mexico data hack exposes government cybersecurity vulnerability. <https://www.reuters.com/world/americas/mexico-data-hack-exposes-government-cybersecurity-vulnerability-2022-10-01/> [March 20, 2023], Oct 1.
- Oremus, W., & Schaffer, A. (2023). Social media can be polarizing. A new type of algorithm aims to change that. *The Washington Post*, January 11.
- Orman, T. F. (2015). Jacques Derrida Düşüncesinde "Dil." *Kilikya Felsefe Dergisi*, 2(1), 61–81. <https://doi.org/10.5840/kilikya2015215>
- Orofino, M. (2015). The web 2.0 and its impact on relations between citizens and political representatives. *Media Laws*, Nov 17.
- Osmundsen, M., Petersen, M. B., & Bor, A. (2021). How partisan polarization drives the spread of fake news. *Brookings*, <https://www.brookings.edu/techstream/how-partisan-polarization-drives-the-spread-of-fake-news/> [Access Date: February 12, 2023].
- Owen, D. (2017). The New Media's Role in Politics. *BBVA OpenMind*.
- Özdemir, Ş. (2020). Post – Panoptikon Çağı: Gözetimin Dijitalleşmesi ve Çevrimiçi Kimliğin Gizliliği Üzerine Bir Analiz. *Anadolu Üniversitesi*

- Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(3), 81–108. <https://doi.org/10.18037/ausbd.801849>
- Özkan, A. (n.d.). Siyasal İletişim. *Tübitak Yayınları*.
- Özmen, Y. P. (2022a). Dijital Çağda Siyasal Katılım: Toplumsal Hareketler ve Siyasal Partiler. *Mülkiye Dergisi*, 46(3), 767–793.
- Özmen, Y. P. (2022b). Dijital Çağda Siyasal Katılım: Toplumsal Hareketler ve Siyasal Partiler. *Mülkiye Dergisi Mülkiyeliler Birliği Genel Merkezi Yayın Organı, Ankara*, 46(3).
- Özsoy, D. (2017). Digital divide in Turkey as a non-western country. In *Routledge*.
- Öztürk, L. (2002). Dijital Uçurumun Küresel Boyutları. <https://Dergipark.Org.Tr/Tr/Download/Article-File/556778> [Erişim Tarihi: Mart 11, 2023].
- Paletz, D., Owen, D., & Cook, T. (2016). Public Opinion in the Information Age. In *American Government and Politics in the Information Age American Government and Politics in the Information Age*.
- Pariser, E. (2011). *The Filter Bubble: What the Internet Is Hiding from You. Penguin Press, New York*.
- Park, H. L. (2007a). Internet effects on political participation: Digital Divide, causality, and New Digital Divide. *ProQuest Dissertations and Theses, Purdue University, Indiana, USA*. [http://search.proquest.com/docview/304834820?accountid=14744%5Cnhttp://fama.us.es/search*spi/i?SEARCH=%5Cnhttp://pibserver.us.es/gtb/usuario_acceso.php?centro=\\$USEG¢ro=%24USEG&d=1](http://search.proquest.com/docview/304834820?accountid=14744%5Cnhttp://fama.us.es/search*spi/i?SEARCH=%5Cnhttp://pibserver.us.es/gtb/usuario_acceso.php?centro=$USEG¢ro=%24USEG&d=1)
- Park, H. L. (2007b). Internet Effects on Political Participation: Digital Divide, Causality and New Digital Divide. *PhD Thesis, Purdue University, Indiana*.
- Parker, M. (2022). Exploring the Potential of AI in Government Decision-Making. <https://www.albany.edu/news-center/news/2022-exploring-potential-ai-government-decision-making> [Access Date: Feb 21, 2023], Dec. 1.
- Patel, J., Manetti, M., Mendelsohn, M., Mills, S., Felden, F., Littig, L., & Rocha, M. (2021). AI Brings Science to the Art of Policymaking. *BCG (Boston Consulting Group)*, April 5, 1–14.
- Paul, C., & Matthews, M. (2017). The Russian “Firehose of Falsehood” Propaganda Model: Why It Might Work and Options to Counter It. *The Russian “Firehose of Falsehood” Propaganda Model: Why It Might Work and Options to Counter It*. <https://doi.org/10.7249/pe198>
- Paul, R., & Elder, L. (2008). *The Miniature Guide to Critical Thinking Concepts and Tools. Foundation for Critical Thinking Press*.

- Pavlovic, D. (2021). 10 Simple Steps to Take Right Now to Protect Your Privacy Online. <https://www.hp.com/us-en/shop/tech-takes/how-to-protect-your-privacy-online> [Access Date:Feb 25,2023], Sep 24.
- PBS. (2019). Inside the Mueller report, a sophisticated Russian interference campaign. <https://www.pbs.org/newshour/show/inside-the-mueller-report-a-sophisticated-russian-interference-campaign> [Access Date: Feb 22, 2023], Jun 3.
- PDC. (n.d.). Political Advertising Guide. <https://www.pdc.wa.gov/rules-enforcement/guidelines-restrictions/political-advertising-guide> [Access Date: Feb 21, 2023].
- Peele, J. (2023). Obama Deep Fake. <https://ars.electonica.art/center/en/obama-deep-fake/> [Access Date:May 13, 2023].
- Pembecioğlu, E., Gündüz, U., & Akin, A. (2021). Medya ve Bilgi Kirliliği. *Tıp Bilişimi*, 1035–1093. <https://doi.org/10.26650/b/et07.2021.003.41>
- Peralta, A., & Bldg, A. (2017). The impact of election fraud on government performance. *Measurements Better: Better Data for Better Decisions*. https://www.aeaweb.org/joe/candidates/view_file.php?==QP9cHZCBHWZ9mV6FGVWxGVXplRlZlREZFVKFjVOpFbSFH ZsNGezJjVIZlaNdFZuZVRxsGVxMGMZFjSGJ2TCRkWyP FbVNITqVFcwFTYWhWVNdXSxM1UGpmV
- Peters, U. (2022). Algorithmic Political Bias in Artificial Intelligence Systems. *Philosophy & Technology*, 35(25), 1–23. <https://doi.org/10.1007/s13347-022-00512-8>
- Pew. (2022). Misinformation Online. *Pew Research Center Internet & Technology*.
- Pigeon-Studio. (2022). How many views is viral? What makes a video viral?-Basics. <https://studiopigeon.com/blog/how-many-views-is-viral-what-makes-a-video-viral/> [Access Date:February 16,2023].
- Pimentel, H. (2021). Should the government play a role in reducing algorithmic bias? <https://www.brookings.edu/events/should-the-government-play-a-role-in-reducing-algorithmic-bias/> [Access Date:February 11, 2023], March.
- Poindexter, C., Goel, D., Wen, J., Goldbeck, J., Leperi, P., Ellis, S., Eakin, B., Radjapova, G., Trapani, M., Featherly-Bean, W., & Winston, Z. (2020). 2020 Political Digital Advertising Report:How Covid, Massive Fundraising, And The Culture War Played Out Online, Up And Down The Ballot. *Tech for Campaign*.

- Polat, R. K. (2005). The internet and political participation : Exploring the explanatory links. *European Journal of Communication*, 20(4), 435–459. <https://doi.org/10.1177/0267323105058251>
- Polat, R. K. (2012). Digital exclusion in Turkey: A policy perspective. *Government Information Quarterly*, 29(4). [https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0740624X12000950%0AFebruary 10, 2023](https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0740624X12000950%0AFebruary%2010,2023)
- Poulsen, K., & Evans, M. (2021). The Ruthless Hackers Behind Ransomware Attacks on U.S. Hospitals: ‘They Do Not Care.’ *The Wall Street Journal*, June 10.
- Princewill, N., & Busari, S. (2021). Nigeria bans Twitter after company deletes President Buhari’s tweet. *CNN*, Jun 5.
- Psychology-Today. (n.d.). Body Positivity: Concepts and Critiques. *Psychology Today, USA*, <https://www.psychologytoday.com/us/basics/body-positivity> [Access Date: February 20, 2023].
- Puertas-Hidalgo, R., Mora-Romero, K., & Carpio-Jimenez, L. (2018). Facebook as a political communication 2.0 tool subject study: Official accounts of the presidencies of Latin America. *13th Iberian Conference on Information Systems and Technologies (CISTI)*, Caceres, Spain, 2018, Pp. 1-7, Doi: 10.23919/CISTI.2018.8399448.
- Purcell, K., & Smith, A. (2011). The Social Side of the Internet. In *Pew Research Center Internet & Technology*.
- Radaar. (2021). Sosyal medya içeriklerinizi daha görünür kılın... <https://www.radaar.io/tr/ozellikler-38/etiket-yoneticisi-2217/> [Erişim Tarihi: Şubat 26, 2023].
- Radunich, J. (2022). Digital Illiteracy Is a Rising Threat. A New Department of Education Program Seeks Solutions. *Edweek*, March 11.
- Rainie, L., & Anderson, J. (2017). Code Dependent: Pros and Cons of the Algorithm Age. *Pew Research Center*, February, 87.
- RAND. (2016). Digital Polarization Initiative. <https://www.rand.org/research/projects/truth-decay/fighting-disinformation/search/items/digital-polarization-initiative.html> [Access Date: February 11, 2023].
- Rasser, M. (2021). The case for an alliance of Techno-Democracies. *Digital Frontiers*, Oct 19.
- Ray, A. (2020). Investigative documentary says 2016 US election was exposed to fraud. *Business Standard*, Nov 3.
- Ray, M. (2023). My Lai Massacre. *Encyclopedia Britannica*, <https://www.britannica.com/event/my-lai-massacre> [Access Date: March 30, 2023], March 30.

- Ray, S. (2022). Social Engineering: How A Teen Hacker Allegedly Managed To Breach Both Uber And Rockstar Games. Forbes, <https://www.Forbes.Com/Sites/Siladityaray/2022/09/20/Social-Engineering-How-a-Teen-Hacker-Allegedly-Managed-to-Breach-Both-Uber-and-Rockstar-Games/?Sh=3ac201b451c1> [Access Date: May 27, 2023], Sep 20.
- Rehagen, T. (2020). Welcome to Post-Truth America. *Boston College Magazine, Summer*.
- Reilly, J. (2022). Akkio Helps Sterling Strategies Target the Right Donors. <https://www.Akkio.Com/Post/Case-Study-the-next-Level-of-Fundraising> [Access Date: March 10, 2023].
- Reinsel, D., Gantz, J., & Rydning, J. (2018). The Digitization of the World – From Edge to Core. *Framingham: International Data Corporation, November*, US44413318. <https://www.seagate.com/files/www-content/our-story/trends/files/idc-seagate-dataage-whitepaper.pdf>
- Rheingold, H. (1993). The Virtual Community. *The Electronic Version of The Virtual Community*.
- Ringe, N., & Rennó, L. (2022). Populists And Pandemic: How Populists Around the World Responded to COVID – 19. In *Populists and the Pandemic: How Populists Around the World Responded to Covid – 19*. <https://doi.org/10.4324/9781003197614>
- Riskrecon. (2023). Five lessons from 1 , 000 destructive ransomware events Managing the risk of ransomware in the supply chain. <https://www.Riskrecon.Com/Thank-You-Five-Lessons-from-Ransomware-Attacks?SubmissionGuid=b1922562-Ab91-41b6-9f25-73d68a96343c> [Access Date: March 18, 2023].
- Roberts, D. (2010). Post-truth politics. *Grist*, <https://grist.org/article/2010-03-30-Post-Truth-Politics/> [Access Date: April 7, 2023], April 10.
- Robles-Morales, J. M., & Córdoba-Hernández, A. M. (2019). Digital Political Participation, Social Networks and Big Data Disintermediation in the Era of Web 2.0. *Palgrave MacMillan*.
- Rogers, R. (2009). Digital Methods. *Vossiuspers UvA, Amsterdam*,. <https://doi.org/10.7551/mitpress/8718.001.0001>
- Romero, R. C. (2018). Digital Democracy: Sentiment Analysis in a Polarized Multi-Party Political Context. *European Consortium for Political Research, ECPR General Conference Hamburg, 22-25 August, 2018*.
- Roos, J., & Said, R. (2019). Transparency and Responsibility in Artificial Intelligence. *Deloitte*.
- Roth, K. (2022). How Democracy Can Defeat Autocracy. *Human Rights Watch, Jan 14*.

- Rozikin, A. (2023). Dijital Politics and Democracy. *Https://Www.Frontiersin.Org/Research-Topics/47107/Digital-Politics-and - Democracy#overview [Access Date:February 7,2023].*
- Sabatini, C., & Krasodomski, A. (2023). No TitleDigital politics threatens democracy and must change. *Chatnam House.*
- Salmon, B. (2021). Artificial intelligence and transparency in the public sector. *Lexology, Jan. 6.*
- Salmon, P. (2020). A Biography of Jacques Derrida. In *Verso Books.*
- Sancar, N. (2022). Veri toplama ve sayma işi siyasi mücadele konusu haline geldi. *Diken, Nisan 16.*
- Sanchez, G. R., Middlemass, K., & Rodriguez, A. (2022). Misinformation is eroding the public's confidence in democracy. *Brookings, July 26.*
- Sanchez, W. A. (2018). The rise of the tech ambassador. *Diplomatic Courier, March 23.*
- Sanders, C. K., & Scanlon, E. (2021). The Digital Divide Is a Human Rights Issue: Advancing Social Inclusion Through Social Work Advocacy. *Journal of Human Rights and Social Work, 6, 130–143.*
- Sarıipek, D. B. (2006). Sosyal Politika Açısından Sosyal Vatandaşlık. *Çalışma ve Toplum, 67–95.*
- Satter, R., Bing, C., & Schectman, J. (2020). Exclusive-Russian hackers targeted California, Indiana Democratic parties. *Https://Www.Reuters.Com/Article/Usa-Election-Cyber-Russia-IdUSL1N2HK2II [Access Date: May 8, 2023], Oct 30.*
- Saygın, O. (2021). GDPR Kapsamında Algoritmik Şeffaflık. *CottGroup, ^30 Temmuz.*
- Scharre, P., & Curtis, L. (2020). Shaping a techno-democratic future. *National Security College Futures Hub.*
- Schindler, S. (2020). The task of critique in times of post-truth politics. *Review of International Studies, 46(3), 1–19.* <https://doi.org/10.1017/S0260210520000091>
- Schleffer, G., & Miller, B. (2021). The Political Effects of Social Media Platforms on Different Regime Types. *Texas National Security Review, 4(3), 78–103.*
- Schor-Chudnovskaya, A., & Benetka, G. (2021). Post-Truth. In *Neofelis Verlag (in German).*
- Schroeck, M., Kawamura, J., Kwan, A., Stefanita, C., & Sharma, D. (2019). Digital industrial transformation in the age of Industry 4.0. *Deloitte Insights, 10.* <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/focus/industry-4-0/digital-industrial-transformation-industrial-internet-of-things.html>

- Schwartz, I. (2016). George Will: "Post-Factual Politics" From Campaign Still Exists, Nixon More of a Statesman Than Current Leadership". *RealClearPolitics.Com* [Access Date:November 8, 2017].
- Scott, M. (2019). Cambridge Analytica did work for Brexit groups, says ex-staffer. *Politico*, July 30.
- Scriven, M., & Paul, R. (1987). National Council for Excellence in Critical Thinking. *8th Annual International Conference on Critical Thinking and Education Reform, Summer 1987*.
- Seneca, C. (2020). How to Break Out of Your Social Media Echo Chamber. *Wired*, Sep 17.
- SEP. (2022). Critical Thinking. *Stanford Encyclopedia of Philosophy*.
- Serrano, T. (n.d.). The Anatomy of a Viral Social Media Post: Best Practices and How To Leverage It. *Thrive*, <https://thriveagency.com/news/the-anatomy-of-a-viral-social-media-post-best-practices-and-how-to-leverage-it/> [Access Date:February 16,2023].
- Seyidov, I. (2021). "Büyük Verinin Gücü Adına": Siyasal Kampanyalarda Etkili Veri Kullanımı. *TRT Akademi*, 6(11). <https://doi.org/10.37679/trta.802534>
- Shahbaz, A. (2018). The Rise of Digital Authoritarianism. *Freedom House*.
- ShareAmerica. (2021). How technology can strengthen democracy. <https://share.america.gov/how-technology-can-strengthen-democracy/> [Access Date:Mar 10,2023], Nov 15.
- Sharp, A. V. (2020). The Hyperreal Nature Of The Trump Administration's Post-Truth Thetoric. *Master Thesis, University Od Dayton, Ohio*, May.
- Shehu, M. (2021). 6 Powerful Ways to Humanize Your Brand. *Literal Humans*, Feb 23.
- Sia, A. C., Tan, B. C. Y., Wei, K., Bernard, C. S., & Wei, C. Y. T. K. (2002). Mediated Communication : Effects of Group Polarization and Computer Communication Cues , Social Presence , and Anonymity. *Information Systems Research*, 13(1), 70–90.
- Sikder, O., Smith, R. E., Vivo, P., & Livan, G. (2020). A minimalistic model of bias, polarization and misinformation in social networks. *Scientific Reports*, 1–11. <https://doi.org/10.1038/s41598-020-62085-w>
- Silverman, C. & T. P. I. (n.d.). Doğrulama El Kitabı. *The American Copy Editors Society (ACES), Veri Doğrulama Rehberi*, 6–114. https://teyit.org/wp-content/uploads/2016/12/dogrulama_el_kitabi-baski.pdf
- Simpeng, A. (2021). Opposing Democracy in the Digital Age. In *Opposing Democracy in the Digital Age-The Yellow Shirts in Thailand*, University of Michigan Press.

- Singh, M. (2021). Twitter restricts accounts in India to comply with government legal request. *TechCrunch*, June 8.
- Sirbu, A., Pedreschi, D., Giannotti, F., & Kertesz, J. (2019). Algorithmic bias amplifies opinion fragmentation and polarization: A bounded confidence model. *PLoS ONE*, 14(3), 1–20.
- Smith, A. (2013a). Civic engagement in the digital age. *Pew Internet & American Life Project*, 1–11. http://www.ca-ilg.org/sites/main/files/file-attachments/pew_civicengagementinthedigitalage.pdf
- Smith, A. (2013b). www.pewresearch.org Civic Engagement in the Digital Age Summary of Findings. *Pew Research Center*, April 25.
- Smith, A., Schlozman, K. L., Verba, S., & Brady, H. (2009). The Demographics of Online and Offline Political Participation. *Pew Research Center*, <https://www.pewresearch.org/Internet/2009/09/01/the-Demographics-of-Online-and-Offline-Political-Participation/> [Access Date: March 12, 2023], Sep 1.
- Smith, C. S. (2022). How Artificial Intelligence Swayed The Midterm Elections – And Will Become A Permanent Feature Of Democracy. *Forbes*, Dec 2.
- Smith, D. (2016). Hacktivists Using SQL Injections to Target Government Data. <https://Blog.Radware.Com/Security/2016/05/Hacktivists-Using-Sql-Injections-to-Target-Government-Data/> [Access Date: May 8, 2023], May 10.
- Smith, R. E. (2019). My social media feeds look different from yours and it's driving political polarization. *USA Today* (September 2).
- Soetekouw, L., & Angelopoulos, S. (2022). Digital Resilience Through Training Protocols: Learning To Identify Fake News On Social Media. *Information Systems Frontiers*, 0123456789. <https://doi.org/10.1007/s10796-021-10240-7>
- Spohr, D. (2017). Fake news and ideological polarization: Filter bubbles and selective exposure on social media. *Sage Journals*, 34(3).
- Srs, H. (1995). Forum Demokrasi (Democratic Forum): An Intellectuals' Response to the State and Political Islam. *Studia Islamika, Indonesian Journal for Islamic Studies*, 2(4), 161–182. <https://doi.org/10.15408/sdi.v2i4.825>
- Stalinsky, S. (2004). A Vast Conspiracy Nothing funny about this top-ten list. *Middle East Media Research Institute*, <https://Web.Archive.Org/Web/20131004220251/Http://Old.Nationalreview.Com/Comment/Stalinsky200405060835.Asp> [Access Date: May 13, 2023], May 6, 4–5.
- Stallman, R. (2013). How Much Surveillance Can Democracy Withstand? *Wired*.

- StartupCaucus. (2020). Numinar Wins Pollie Award for AI-Powered Technology. <https://Startupcaucus.Com/Updates/Numinar-Wins-Pollie-Award-for-Ai-Powered-Technology> [Access Date: March 10, 2023], April 2.
- Stear, J. (2019). Netflix's "The Great Hack" highlights Cambridge Analytica's role in Trinidad & Tobago elections. *Global Voices*, August 6.
- Sterling. (n.d.). AI-Driven Donor Acquisition For Fundraising. <https://Sterlingdatacompany.Com> [Access Date: March 10,2023].
- Susarla, A. (2021). Some thoughts on social media, political polarization and regulation of digital platforms. *Linkedin*.
- Şener, T. (2022). Dijital Siyaset ve Siyasal Katılımın Yeni Bir Boyutu Olarak e-Katılım. *Siyasal iletişimde dijitalleşme, Eğitim Yayınevi, İstanbul*.
- Tambini, D. (2017). Internet and Electoral Campaign: Study on the use of internet in electoral campaigns. *Council of Europe Study*.
- TASAM. (2008). Siyasal İletişimde İnternet Kullanımı : Türkiye Ve ABD'deki Siyasal Partilerin Web Sitelerinin Karşılaştırmalı Analizi. https://Tasam.Org/Tr-TR/Icerik/830/Siyasal_iletisimde_internet_kullanimi_turkiye_ve_abddeki_siyasal_partilerin_web_sitelerinin_karsilastirmali_analizi [Erişim Tarihi:26 Şubat 2023], Mart 29.
- Taşmurat, T. (2019). Siyasal iletişim süreci ve siyasal mesaj stratejileri. *Uluslararası Toplum ve Kültür Çalışmaları Dergisi*, 2, 64–79.
- Tatar, D. (2020). Komplo Teorisinin "Başka Bir Dünya" Arzusu ve Edebî Komplolar. *Birikim Dergisi*, 4 Mayıs 2020.
- Tavares, M. C., Azevedo, G., & Marques, R. P. (2022). The Challenges and Opportunities of Era 5.0 for a More Humanistic and Sustainable Society—A Literature Review. *Societies*, 12(6), 1–21. <https://doi.org/10.3390/soc12060149>
- Techopedia. (2018). Filter Bubble. <https://Www.Techopedia.Com/Definition/28556/Filter-Bubble> [Access Date:February 11, 2023].
- TechTarget. (2021). Filter bubble. <https://Www.Techtarget.Com/Whatis/Definition/Filter-Bubble> [Access Date:February 11,2023].
- TechTarget. (n.d.). Hacktivism. <https://Www.Techtarget.Com/Searchsecurity/Definition/Hacktivism> [Access Date:February 17, 2023].
- TechTerm. (2011). Viral. <https://Techterms.Com/Definition/Viral>.
- Tedapp. (2022). Katılımcı demokrasi için eşsiz bir teknoloji desteği. <https://Tedapp.Net> [Erişim Tarihi:Mart 11, 2023].
- Terranova. (2022). 9 Examples of Social Engineering Attacks. <https://Terranovasecurity.Com/Examples-of-Social-Engineering-Attacks/> [Access Date:Feb 26, 2023], Oct 7.

- Tessian. (2022). 15 Examples of Real Social Engineering Attacks. <https://www.tessian.com/blog/examples-of-social-engineering-attacks/> [Access Date: Feb 26,2023], Feb 7.
- Theocharis, Y., Cardenal, A., & Štětka, V. (2021). Does the platform matter? Social media and COVID-19 conspiracy theory beliefs in 17 countries. *Sage Journals*.
- Thiele, L. P., & Radu, R. (2021). The Politics of Digital Media. *Frontiers in Political Science*.
- Thomas, D. (2019). What is the digital age? <https://www.ventivtech.com/blog/what-is-the-digital-age> [Access Date:February 9, 2023], 1–23.
- Tiemann-Kollipost, J. (2020a). *Political Participation in the Digital Age-An Ethnographic Comparison Between Iceland and Germany*.
- Tiemann-Kollipost, J. (2020b). Political Participation in the Digital Age An Ethnographic Comparison Between Iceland and Germany. In *Digital Society, Transkript Verlag, Belefeld*.
- Toffler, A. (2008). Üçüncü dalga. In *Koridor yayıncılık, İstanbul* (p. 544). <http://www.dr.com.tr/Kitap/Ucuncu-Dalga/Alvin-Toffler/Egitim-Basvuru/Is-Ekonomi-Hukuk/Ekonomi/urunno=0000000284121>
- Törnberg, P. (2022). How digital media drive affective polarization through partisan sorting. *PNAS, October*.
- Trappel, J. (2019). Digital Media Inequalities-Policies Against Divides, Distrust and Discrimination. In *Nordicom, Göteborg*.
- Tunçlar, E. T. (2022). Sosyal Mühendislik Nedir (Social Engineering)? *Turkcell, Aralık 27*.
- Tübitak. (2015). Yeni Medya Çalışmaları II. Ulusal Kongre Kitabı. In B. Özçetin, C. Sözeri, İ. Sayımer, İ. İnceoğlu, P. Ö. Emre, & T. Çomu (Eds.), *Yeni Medya Çalışmaları II. Ulusal Kongre Kitabı*. TÜBİTAK.
- Türkkahraman, M., & Tutar, H. (2009). Sosyal değişme,bütünleşme ve çözülme bağlamında toplumda farklı kültür ve anlayışların yeri ve önemi. *Alanya İşletme Fakültesi Dergisi1, 1(1)*.
- Twitter. (2023). Sevgili Rus Dostlarımız. <https://twitter.com/i/web/status/1656705798557384727> [Erişim Tarihi: Mayıs 13, 2023].
- UK-Parliament. (2023). Voting systems in the UK. <https://www.parliament.uk/about/how/elections-and-voting/voting-systems/> [Access Date: March 6, 2023].
- Ulakbim. (n.d.-a). Veri toplama araçları. TÜBİTAK.
- Ulakbim. (n.d.-b). Verinin anonimleştirilmesi. <https://acikveri.ulakbim.gov.tr/acik-veri-acik-bilim/bolum-3-veri-isleme/3-4-verinin-anonimlestirilmesi/> [25 Şubat 2023].

- Uluç, G., & Yarcı, A. (2017). Sosyal Medya Kültürü Culture of Social Media. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 52, 2–8.
- Unicef Report. (2018). Growing up in a digital world: benefits and risks. *The Lancet Child & Adolescent Health*, <https://Gdc.Unicef.Org/Resource/Growing-Digital-World-Benefits-and-Risks> February 10, 2023].
- United States. Senate Committee on Intelligence. (2020). Report on Russian Active Measures Campaigns and Interference in the 2016 U.S. Election – Volume 5: Counterintelligence Threats and Vulnerabilities. https://www.Intelligence.Senate.Gov/Sites/Default/Files/Documents/Report_volume5.Pdf [Access Date:Feb22,2023], 5, 67. https://www.intelligence.senate.gov/sites/default/files/documents/report_volume5.pdf
- Up-Magazine. (2017). Post-truth, the age of indifference. <https://Up-Magazine.Info/En/Decryptages/Analyses/6381-Post-Verite-l-Ere-de-l-Indifference/> [Access Date: Marc 2, 2023], Jan 20.
- Ura, J. D., & Ellis, C. R. (2012). Partisan Moods: Polarization and the Dynamics of Mass Party Preferences. *The Journal of Politics*, 74(1), 277–291.
- Uscinski, J. (Ed. . (2018). Conspiracy Theories and the People Who Believe Them. (New York, 2018; Online Edn, Oxford Academic, 20 Dec. 2018), <https://doi.org/>, Accessed 23 Feb. 2023., Dec.
- Uslu, C. (2022). Keskin Siyasi Kutuplaşma ve Demokratik Siyasete Olumsuz Etkileri. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(2), 556–581.
- Ünver, H. A. (n.d.). Büyük veri ve Enformasyon Siyaseti. In <https://panorama.khas.edu.tr/uploads/pdf/buyuk-veri-ve-enformasyon-siyaseti.pdf> [Erişim Tarihi:Şubat 27, 2023].
- Vaccari, C., & Valeriani, A. (2018). Digital Political Talk and Political Participation: Comparing Established and Third Wave Democracies. *SAGE Open*, 8(2). <https://doi.org/10.1177/2158244018784986>
- Vaccari, C., & Valeriani, A. (2021). Political Participation in the Digital Age. In *Outside the Bubble: Social Media and Political Participation in Western Democracies*, Oxford Academic.
- Valenzuela, S., Kim, Y., & Gil De Zúñiga, H. (2012). Social networks that matter: Exploring the role of political discussion for online political participation. *International Journal of Public Opinion Research*, 24(2), 163–184. <https://doi.org/10.1093/ijpor/edr037>
- van Dijk, T. A. (1997). What is Political Discourse Analysis? *Belgian Journal of Linguistics*, 11, 11–52. <https://doi.org/10.1075/bjl.11.03dij>
- Vattamattam, S. (n.d.). Post-truth and the Return of Fascism. *Philarchive*.
- Verba, S., & Nie, N. H. (1972). *Participation in America, Political Democracy and Social Equality*, Herper and Raw, NewYork.

- Verma, N. (2022). Political Marketing – 5 Incredible Campaign Examples You Should Learn From. *Callhub*, Apr 4.
- Vorobiova, A. (2022). The Digital Age: The Era We All Are Living In. <https://Dzone.Com/Articles/the-Digital-Age-the-Era-We-All-Are-Living-in-and-d> [Access Date: February 10, 2023], 1–23.
- Vromen, A., Xenos, M. A., & Loader, B. (2015). Young people, social media and connective action: from organisational maintenance to everyday political talk. *Journal of Youth Studies*, 18(1), 80–100. <https://doi.org/10.1080/13676261.2014.933198>
- Walker, J. (2013). The United States of Paranoia: A Conspiracy Theory. *Excerpt and Text Search Archived 12 May 2019 at the Wayback Machine*.
- Wamsley, L. (2020). Your Technology Is Tracking You. Take These Steps For Better Online Privacy. *NPR*, Oct 13.
- Wardle, & Derakhshan, H. (2017). Information Disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making. *Strasbourg, France: Council of Europe*.
- Warner, B. R., McGowen, S. T., & Hawthorne, J. (2012). Limbaugh's Social Media Nightmare: Facebook and Twitter as Spaces for Political Action. *Journal of Radio and Audio Media*, 19(2), 257–275. <https://doi.org/10.1080/019376529.2012.722479>
- WEF. (2022). What happens when the internet shuts down? *Internet Governance*, Oct 20.
- Weidmann, N. B., Benitez-Baleato, S., Hunziker, P., Glatz, E., & Dimitropoulos, X. (2016). Digital discrimination: Political bias in Internet service provision across ethnic groups. *Science*, 353(6304), 1151–1155. <https://doi.org/10.1126/science.aaf5062>
- Wellman, B., Quan Haase, A., Witte, J., & Hampton, K. (2001). Does the Internet Increase, Decrease, or Supplement Social Capital? “*The Internet in Everyday Life*” *American Behavioral Scientist*, 45(December).
- West, D. M. (2022). Six steps to responsible AI in the Federal Government—An overview and recommendations from the U.S. experience. *Brookings Report*, March 30.
- Wight, C. (2013). Post-Truth, Postmodernism and Alternative Facts. *New Perspectives*, 26(3), 17–30.
- Wikipedia. (n.d.). Misinformation. <https://En.Wikipedia.Org/Wiki/Misinformation> [Access Date: February 11, 2023].
- Witte, B., Rautenberg, K., & Auer, C. (2010). Web 2.0 in political party communication – structural changes in Germany? In *Open Edition Books, Entre communautés et mobilité : une approche interdisciplinaire des médias*. Presses des Mines. doi:10.4000/books.pressesmines.685.

- Wollacott, Ma. (2023). What is Political Discourse Analysis? *Language Humanities*, Feb 5.
- Woolf, N. (2016). DDoS attack that disrupted internet was largest of its kind in history, experts say. <https://www.theguardian.com/technology/2016/oct/26/ddos-attack-dyn-mirai-botnet> [Access Date: May 8, 2023], Oct 26.
- Yaraş, Z., & Öztürk, F. K. (2022). Society 5.0 in Human Technology Integration: Digital Transformation in Educational Organizations. *International Journal of Progressive Education*, 18(1), 0–3. <https://doi.org/10.29329/ijpe.2022.426.26>
- YeniŞafak. (2023). Trollerin gece mesaisi. <https://www.yenisafak.com/Gundem/Trollerin-Gece-Mesaisi-4530292> [Erişim Tarihi: Mayıs 13, 2023].
- Yeşilyurt-Temel, H., & Yapraklı, H. (2015). Küreselleşen Dünyada İşsizlik. https://www.academia.edu/20943134/K%C3%BCreselle%C5%9Fen_D%C3%BCnyada_%C4%B0%C5%9Fsizlik [Erişim Tarihi: Temmuz 28, 2023], 0(236), 1–11.
- Yıldırım, P. (2020). How Social Media Is Shaping Political Campaigns. *Knowledge at Wharton Podcast*, <https://knowledge.wharton.upenn.edu/podcast/knowledge-at-wharton-podcast/how-social-media-is-shaping-political-campaigns/> [Access Date: February 16, 2023].
- Yılmaz, A., & Geylani, D. (2021). Post-Truth(Hakikat Sonrası), Global Siyaset ve Türkiye: Metodolojik Yaklaşım. In *Teoriden Pratiğe Türkiye Siyaseti, Liberte Yayınları, İstanbul* (pp. 15–52).
- Yıldız, M. (2009). Digital Divide in Turkey: A General Assessment. In *Handbook of Research on Overcoming Digital Divides : Constructing an Equitable and Competitive Information Society* (Issue January 2009). <https://doi.org/10.4018/978-1-60566-699-0.ch005>
- Zabalo, J., Filibi, I., Escajedo, L., & Atalaia, B. (2023). Made-to-Measure Future(s) for Democracy? In *Springer*. <https://link.springer.com/10.1007/978-3-031-08608-3>
- Zao-Sanders, M. (2018). How to Think for Yourself When Algorithms Control What You Read. *Harvard Business Review*, March 18.
- Zúñiga, H. G. De, & Editors, H. C. G. (2019). Digital Media and Politics : Effects of the Great Information and Communication Divides Digital Media and Politics : Effects of the Great Information and Communication Divides. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 63(3), 365–373. <https://doi.org/10.1080/08838151.2019.1662019>